

25 VUOTTA VAIKUTTAVAA KEHITTÄMISTYÖTÄ

LEADER

Kuudestaan

JOHDANTO

Kuudestaan ry on toiminut jo 25 vuotta. Juhlistamme taivalta julkaisun muodossa. Kuudestaan ry tukee paikallista kehittämistyötä myöntämällä EU:n maaseuturahoitusta yrityksille, yhdistyksille ja muille organisaatioille. Tässä julkaisussa tutustutaan Leader-rahoitusta saaneisiin hankkeisiin ja Leader-toiminnan vaikutuksiin toimialueellamme Alavudella, Kuortaneella, Soinissa ja Ähtärissä. Vuoteen 2009 asti toimialueeseen kuului myös Lehtimäki. Hanke-esimerkkien ohella julkaisu sisältää hankelistauksen, jossa luetellaan kaikki vuosikymmenten varrella rahoitetut hankkeet.

JULKAISIJA Kuudestaan ry | Taitotie 1, 63300 Alavus | www.kuudestaan.net
TAITTO Keino Branding **PAINO** PunaMusta Oy

SISÄLLYS

Leader Kuudestaan – 25 vuotta vaikuttavaa kehittämistä	4
Leader-toimintaa ympäri Suomea ja Eurooppaa	4
Hallitus ja henkilökunta	5

YRITYSTUET

Leader-tuki rohkaisee toteuttamaan ideoita	7
Vaatelaastarin® maailmanvalloitus	8
Aarreranta Oy on hyödyntänyt Leader-tuen monipuoliset mahdollisuudet.....	10
Koiviston Kukka ja Hautaus Oy – Ainutlaatuinen kastelulaitteisto	12
Nature Paavolan tuotteet tuovat luonnonantimet ruokapöytään	13
Kuortaneen energiaosuuskunta selvitti biokaasun tuotantomahdollisuuksia alueellaan	14
Konsepa Oy – Koneinvestoinnit yrityksen kasvun ja kehityksen mahdollistajina..	15
Listaus Kuudestaan ry:n myöntämistä yritystuista	16

YLEISHYÖDYLLISET KEHITTÄMISHANKKEET

Leader vastaa maaseudun muuttuviin tarpeisiin.....	25
Kotiseudun metsätarinat talteen Metsiemme salaisuuksia –hankkeessa	26
Kuuden tähden reitistöä on laitettu kuntoon usean hankkeen voimin	27
Erämatkailusta elinvoimaa Kuusiokuntiin -hanke houkuttelee luontomatkailijoita alueelle.....	28
MyKuortane – Kuortaneen matkailua kehitetään yhteistyöllä	29
Uutta osaamista digitaaliseen viestintään	30
Kansainvälisiä kokemuksia sadoille kotiseudun nuorille	32
Listaus Kuudestaan ry:n rahoittamista yleishyödyllisistä kehittämishankkeista...	34

YLEISHYÖDYLLISET INVESTOINNIT

Yhteisöllisyyttä ja parempaa elämänlaatua	43
Kylille Leader-hankkeet ovat mahdollistaneet paljon	45
Hakojärvi – Leader-hankkeilla elinvoimaa ja yhteisiä tiloja.....	46
Kökkähenkeä Kätänjoella.....	48
Ruonan Rinkirannassa viihdytään	50
Alastaipale kehittyi yhteisön voimin	51
Alasen ranta – Laasalan kyläyhteisön keskus Soinissa	52
Puitteita luonnossa liikkumiseen	54
Listaus Kuudestaan ry:n rahoittamista yleishyödyllisistä investointihankkeista...	56

LEADER KUUDESTAAN – 25 VUOTTA VAIKUTTAVAA KEHITTÄMISTÄ

Pidät kädessäsi julkaisua, joka kertoo Kuudestaan Leader-ryhmän tarinan: 25 vuotta merkittävää kehittämistyötä, jonka avulla olemme rakentaneet toimialueestamme entistä elinvoimaisemman. Vuonna 1999 perustettu Kuudestaan ry kehittää kotiseutua, säilyttää seudun elinvoimaa ja luo uusia mahdollisuuksia myöntämällä hankerahoitusta paikallisille yrityksille ja yleishyödyllisille organisaatioille. Toiminta-ajatuksemme on se, että paikalliset ihmiset tuntevat kotiseutunsa parhaiten ja tietävät, mitä se tarvitsee.

Numeroiden takana yhteistyö

Kuudestaan ry on vuosien varrella rahoittanut yli 400 yleishyödyllistä investointi- ja kehittämishanketta sekä yli 100 pienempää investointia. Lisäksi yrityksiä on tuettu yli 200 hankkeen voimin, jonka ansiosta yritystoiminta on kasvanut ja monipuolistunut. Näiden hankkeiden yhteisarvo on yli 24 miljoonaa euroa.

Hankkeiden tuloksena on syntynyt mm. yli 100 uutta työpaikkaa, kunnostettuja kylätaloja, uusia harrastuspaikkoja, parannettuja reittejä ja vesistöjä – sekä ennen kaikkea parempaa elämänlaatua alueemme asukkaille. Lisäksi talkootyötä on kertynyt yli 50 000 tuntia, mikä osoittaa, kuinka yhteisön voima voi siivittää kehitystä eteenpäin.

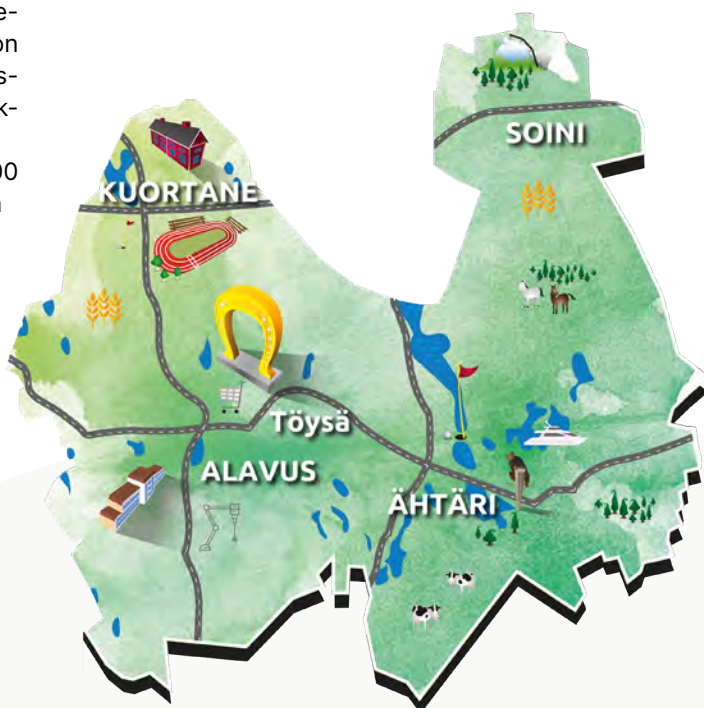
Katse tulevaisuuteen

Kehittämistyömme jatkuu edelleen vahvana. Vuosille 2023–2027 on EU-osarahoitteista tukea haettavana 7,5 miljoonan euroa. Rahoitus on suunnattu erityisesti pienyrityksille ja yleishyödyllisiin kehittämistoimiin.

Kiitämme lämpimästi kaikkia, jotka ovat olleet mukana rakentamassa tätä tarinaa: hankerahoituksen hakijoita, yhteistyökumppaneita ja talkootyöläisiä. Jatkamme työtä yhdessä, kohti yhä valoisampaa tulevaisuutta.

Paula Erkkilä

Kuudestaan ry:n toiminnanjohtaja

LEADER-TOIMINTAA YMPÄRI SUOMEA JA EUROOPPAA

Suomessa on 52 Leader-ryhmää, jotka ovat paikallisesti toimivia maa-seudun kehittämisyhdistyksiä. Leader tarjoaa rahoitusta, toimintaa ja neuvontaa toimialueellaan. Leader Kuudestaan ry:n toiminta-alueeseen kuuluvat Alavus, Kuortane, Soini ja Ähtäri. Leader-ryhmä tarjoaa rahoitusta yhteisöille, yrityksille ja nuorten omiin hankkeisiin. Leader-rahoituksella voidaan tukea esimerkiksi yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja sekä kylien elinvoimaisuutta, harrastusmahdollisuuksia ja kansainvälistä toimintaa. Alueen asukkaita aktivoidaan kehittämään kotiseutuaan monipuolisesti. Yhdistyksen henkilökunta neuvoo hankerahakijoita prosessin eri vaiheissa. Jo alustavan hankeidean kanssa kannattaakin ottaa yhteyttä Kuudestaan ry:n henkilökuntaan.

HALLITUS JA HENKILÖKUNTA

Rahoituksen myöntämisestä päättää vaihtuva Kuudesta ry:n hallitus (kuva yllä). Hallitus koostuu 12 varsinaisesta jäsenestä sekä jokaisen henkilökohtaisesta varajäsenestä. Hallituksen kokoonpano määräytyy vuosikokouksessa, jossa hallitukseen kuuluvat jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Hallitus koostuu Kuudesta ry:n alueen kunnista Maa- ja metsätalousministeriön ohjeiden mukaisesti: kokoonpanossa on kolme julkisen tahon edustajaa, kolme yhdistysten edustajaa ja kolme sitoutumatonta maaseudun asukasta sekä jokaisen henkilökohtaiset varajäsenet.

Kuudesta ry:n henkilökunta (kuva alla) ja vastuualueet:

- › **Paula Erkkilä**, toiminnanjohtaja – Yritystukien ja yleishyödyllisten hankkeiden neuvonta, johtaminen.
- › **Hanna Järventausta**, talousasiantuntija – Yritystukien ja maksatusten neuvonta.
- › **Jaana Sippola**, kehittämissuunnittelija – Kylien kehittäminen ja investointitukien neuvonta.
- › **Jenni Savolainen**, kehittämissuunnittelija – Viestintä, kansainvälisyys ja kehittämishankkeiden neuvonta.
- › **Sanni Rinne**, Green Mind Project – Tulevaisuuden tEkoja -hankkeen koordinaattori, lasten ja nuorten hankkeet.

HANKE-ESIMERKKEJÄ VUOSIEN VARRELTA

YRITYSTUET

Yritystukien avulla parannetaan maaseudun elinvoimaisuutta luomalla uusia tuotteita, palveluita ja työpaikkoja. Leader Kuudestaan tukee yrittäjiä ja yrittäjiksi aikovia tukemalla yrityksen perustamista, kehittämistä ja investointeja. Yritystuen avulla voidaan vauhdittaa esimerkiksi digitalisaatiota ja vihreää siirtymää. Rahoitusmuodot kannustavatkin yrittäjää kehittämään toimintaansa.

LEADER-TUKI ROHKAISEE TOTEUTTAMAAN IDEOITA

Kuortaneen kunnan elinkeinovastaava **Aapo Petäjäniemi** ja Ähtärin kaupungin elinvoimakoordinaattori **Pertti Nurmi** neuvovat yrittäjiä yritystukimuotojen pariin. Molemmat korostavat Leader-rahoituksen merkittävää roolia niin omalle paikkakunnalleen kuin alueelle laajemminkin. Tuet luovat työpaikkoja ja lisäävät paikallisia palveluja ja tuotteita, mikä monipuolistaa elinkeinorakennetta ja parantaa alueen omavaraisuutta lisäten näin koko alueen elinvoimaa. Erytisen tärkeiksi tuet koetaan pienille yrityksille ja yritystoimintaa aloittaville.

– Leader-toiminnan paikallisuudella on iso merkitys vaikuttavuuteen. Ideat lähtevät aina paikallisista asukkaiden, yritysten tai yhteisöjen tarpeista ja näin vaikuttavat suoraan alueen elinvoimaan ja sen asukkaiden hyvinvointiin, Aapo Petäjäniemi kertoo.

Pertti Nurmi korostaa Leader-rahoituksen roolia erityisesti, kun keskustellaan yrittäjien kanssa asiantuntijapalveluiden hankinnasta ja investoinneista.

– Esimerkiksi asiantuntijoiden käyttämisen kynns madaltuu, kun palveluun on saatavissa tukea, Nurmi kertoo.

Yritystuet auttavat maaseudun yrityksiä investoimaan esimerkiksi uusiin laitteisiin, tiloihin tai tuotantomenetelmiin, mikä lisää yritysten kilpailukykyä ja tuottavuutta.

– Tuet pienentävät yritystoiminnan riskiä muun muassa laajentumisessa ja uuden liiketoiminnan aloittamisessa. Parhaillaan tuki rohkaisee toteuttamaan ideoita, jotka muuten jäisivät toteuttamatta, Petäjäniemi toteaa.

Hakijaa autetaan

Petäjäniemi ja Nurmi törmäävät työssään jatkuvasti siihen, että tukien hakemiseen liittyvä paperityö hirvittää potentiaalisia hakijoita.

– Monille tulee hankerahoituksesta ensimmäisenä mieleen byrokratia ja jonkin verran paperitöitä yritystuet, kuten muutkin tuet, vaativatkin. Toisaalta sitä ei kannata pelätä tai jättää sen vuoksi hakematta rahoitusta. Jos idea on hyvin suunniteltu, menevät paperityöt suhteellisen helposti. Byrokratiaa on myös jatkuvasti pyritty vähentämään muun muassa kerta-korvauksilla ja muilla yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla, Petäjäniemi kertoo.

Nurmi korostaa, että yrittäjää autetaan hakemisen eri vaiheissa.

– Moni yrittäjä on todennut tukien hakemisen haastavaksi ja pitkäksi prosessiksi. Mutta usein kun yrittäjä autetaan tuen hakemisessa, vaikeus unohtuu.

Petäjäniemi näkee Leader-toiminnan vahvuutena sen, että neuvontaa on hyvin saatavissa hankkeen ja investoinnin eri vaiheissa.

– Kukaan ei oleta, että yrittäjä suoraan tuntee kaikkia tukimuotoja ja vaatimuksia, vaan tärkeintä on idea, jota sitten lähdetään yhdessä kehittämään.

Petäjäniemi arvostaa erityisesti sitä, että kuluvalle ohjelmakaudella yritystukien valikoima on laajentunut ja tukea löytyy yrittäjyyden kaikkiin kehitysvaiheisiin, sekä aloittavalle että vakiintuneelle yrittäjälle ja myös osa-aikaiseen yritystoimintaan.

– Vaikka tuettavien yritysten joukko on kasvanut uudistusten myötä, on tietysti harmittavaa, että jotkut erityisenkin innovatiiviset ja kehityshaluiset yritykset jäävät esimerkiksi kilpaillun toimialansa vuoksi tukien ulkopuolelle. Toivottavasti lakien ja asetusten säätäjät löytävät jatkossa tähän ratkaisuja, Petäjäniemi toteaa.

Rahoituksen monipuolisuus tekee toiminnasta vaikuttavaa

Rahoitusta on saatavilla monipuolisesti erilaisiin kehittämistoimiin, niin liiketoimintaan kuin yleishyödylliseen toimintaan.

– Rahoituksen monipuolisuus on keskeinen tekijä, joka tekee Leader-toiminnasta vaikuttavaa. Vaihtoehtoisia rahoituslähteitä esimerkiksi yleishyödylliseen toimintaan on rajoitetusti tarjolla. Moni alueen elinvoimaa ja hyvinvointia kehittävä idea olisi varmasti jäänyt toteuttamatta ilman Leader-rahoituksen tuomia mahdollisuuksia, Petäjäniemi kertoo.

Petäjäniemi tuo esille, että toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta katsotaan Leader-toiminnassa hyvin monipuolisesti.

– Yritystuissa luonnollisesti korostuu taloudellinen vaikuttavuus, mutta toiminnan tavoitteena ovat myös monet pehmeämmät vaikuttavuuden muodot, kuten sosiaalinen vaikuttavuus muun muassa yhteisöjen vahvistumisen, kulttuurin säilyttämisen ja elämänlaadun kohenemisen kautta.

Leader-ryhmien toiminta jakaantuu EU:n ohjelma-kausiiin. Jokaiselle ohjelmakaudelle Leader-ryhmät valmistelevat strategian, joka toimii pohjana kaikelle ryhmän toiminnalle. Strategiassa huomioidaan ajan-kohtaiset alueen tarpeet.

– Mielestäni tavoitellut vaikuttavuuden muodot elävät hyvin ajassa ja tällä hetkellä keskeiset teemat, kuten vihreä siirtymä ja huoltovarmuus näkyvät strategiassa ja tavoitteissa, Petäjäniemi päättää.

→ 2017

- Perheenäitien puhelu huonosti kestävästä vaatteista ja haastavasta korjauksesta johti ideaan tarrakiinnitteisestä paikasta, joka olisi kaunis ja pysyisi silittämättä myös sisävaatteissa.

→ 2018

- Oikiat Design Oy perustettiin Kuortaneella, Leader-perustamistuki apuna.

→ 2019

- Vaatelaastari lanseerattiin Helsingin lapsimessuilla.
- KasvuOpen-kunniamaininta vastuullisesta, innovatiivisesta ja ajankohtaisesta tuotteesta sekä yrittäjien asenteesta.

→ 2022

- Useita palkintoja Vaatelaastarille, mm. Suomalaisen työn liiton Vuoden designteko.
- Vuoden 2022 olympialaisissa Suomen lumilautailumaajoukkueen maatunnukset toteutettiin vaatelaastarein.

→ 2023

- Vaatelaastari valittiin edustamaan Suomea kansainväliseen ARIA-hankekilpailuun. Kilpailu tuo näkyväksi EU-maaseuturahoitusta saaneita hankkeita.
- Kansainvälistymisen tueksi tehdään brändiuudistus, uudeksi tuotenimeksi FabPatch™.

→ 2024

- Overall Winner -titteli Scandinavian Outdoor Awardsissa Saksassa ja Naturally Good Awards -palkinto Australiassa.
- Vaatelaastareita on myyty jo lähes kaksi miljoonaa kappaletta. Kasvu ja kansainvälistyminen jatkuu.

→ HANKE-ESIMERKKEJÄ

VAATELAASTARIN® MAAILMANVALLOITUS

Arkisesta tarpeesta alkunsa saanutta Vaatelaastari® -paikkaa on valmistettu jo yli 1,5 miljoonaa kappaletta. Vaateteollisuuden aiheuttamat päästöt puhuttavat ja yhä useampi kiinnittää huomiota vaatteidensa elinkaareen. Käsityötaidot ovat katoavaa kansanperinnettä ja kiireisessä arjessa helppoutta arvostetaan. Vaatelaastari® vastaa ajan henkeen monella tapaa. Se paikkaa niin merinovillavaatteet kuin lenkkaritkin helposti ja kestää sitkeän kehitystyön ansiosta hyvin pesua ja pitoa. Nyt kasvu-uralla oleva yritys on markkinajohtaja Suomessa ja kansainvälistyy vauhdilla. Yrittäjien mukaan Oikiat Design Oy olisi jäänyt kuitenkin perustamatta ilman Kuudestaan ry:n myöntämää, aloittaville yrittäjille suunnattua tukea.

Vuonna 2018 Kuortaneella perustettiin Oikiat Design Oy, nykyisin FabPatch Oy. Taustalla oli kolmen perheenäidin: **Jetta Liukkosen, Anne Jurvelin-Pummilan ja Taija Sailion** havainto siitä, ettei helppoa ja kätevää tapaa vaatteiden paikkaamiseen tai tahran peittämiseen tuntunut olevan olemassa. Paikka piti joko silittää tai ommella. Syntyi ajatus tarran tapaan liimattavasta paikasta, joka olisi myös kaunis, kuin koriste vaatteessa. Käytännön tasolle ideaa vietäessä huomattiin, että paikan pysyvyys

aiheutti haasteita. Huolellisen kehitystyön ja lukuisien kokeilujen jälkeen saatiin aikaan toimiva lopputulos: paikka, joka pysyy hyvin ja on helppokäyttöinen.

Kuortaneelta ponnistaneet yrittäjät kiittelevät eteläpohjalaisten asennetta.

– Etelä-Pohjanmaalla on yrittäjämysteinen ilmapääpiiri ja vähän hulluihinkin ideoihin suhtaudutaan myönteisesti. Pohjalaiset lähtivät innolla mukaan lanseeraamaamme paikkaushaasteeseen ja ensimmäisiä jälleenmyyjiamme olivat Veljekset Keskinen Oy sekä Kuortaneen kirjakauppa, Liukkonen ja Jurvelin-Pummila kertovat.

Yritystoimintaa lähdettiin viemään eteenpäin päivätöiden ohella ja toiminta oli pienimuotoista.

– Ilman 35 000 euron Leader-perustamistukea emme olisi tässä. Tänä päivänä yritys työllistää kolmen perustajajäsenen ohella viisi työntekijää. Kasvuvauhti on ollut ilahduttavaa, kehitysjohtaja Liukkonen ja tuotanto- ja hallintojohtaja Jurvelin-Pummila kertovat.

Viime vuosina myös tuotekehitys on ollut huimaa: nyt Vaatelaastari® FabPatch™ -paikkoja syntyy muun muassa muovipullojätteestä valmistetusta joustavasta kierrätyspolyesteristä, luomusilkivillasta ja heijastinkankaasta.

Ekologinen innovaatio on herättänyt laajasti huomiota

Vaatelaastari® on kerännyt laajasti huomiota eri yhteyksissä erityisesti ekologisena innovaationa. Vaatelaastari on ollut esimerkiksi Maailman kiertotalousfoorumin Showcase -yrityksenä esillä yhtenä tämän hetken parhaista kiertotalousratkaisuista. Kiertotalousfoorumi kerää yhteen liike-elämän johtajia, päättäjiä ja asiantuntijoita keskustelemaan kestävämmästä ja tasa-arvoisemmasta tulevaisuudesta. Vaatelaastari on valittu mukaan myös Sitran keräämälle Kiertotalouden kiinnostavimmat 2.1-listalle. Lista esittelee 41 edelläkävijäyritystä, jotka tarjoavat ratkaisuja globaaliin kestävyyskriisiin kiertotalouden keinoin. Vuoden 2022 olympialaisissa Vaatelaastari®-paikat näkyivät Suomen lumilautailumaajoukkueen asuissa, kun laskijoiden maatumukset toteutettiin niitä käyttäen.

Vaatelaastari® on myös kuratoitu Osta vastuullisesti -tuotteeksi. EU:n maaseuturahaston hankkeita esittelevässä Agricultural & Rural Inspiration Awards -kilpailussa Vaatelaastari puolestaan valittiin edustamaan Suomea ympäristön suojelu -sarjassa. Vaatelaastari® on saanut myös Overall Winner -tittelin Scandinavian Outdoor Awardsissa Saksassa sekä Naturally Good Awards -palkinnon Australiassa. Aiemmin Vaatelaastari® on saanut myös Vuoden Designteko- ja Vuoden vastuullisuustekopalkinnot. Lisäksi yritys on palkittu erilaisissa yhteyksissä mm. innovatiivisuudesta.

Uudet jälleenmyyjät ja yhteistyömallistot kasvun vauhdittajana

Vaatelaastari® on rekisteröity tavaramerkki, ja sen kansainvälisempi versio on FabPatch™. Vaatelaastari® -paikkoja on myyty jo lähes 2 miljoonaa kappaletta. Tärkeässä roolissa on kasvava jälleenmyyjien joukko ja yhteistyömallistot kymmenien tunnettujen alan toimijoiden, kuten Joutsen Finland Oy:n ja Eurokankaan kanssa.

– Yrityskumppanuuksien merkitys on tärkeä. Kysyntää kumppanuuksille on riittänyt ja ne laajentavat käyttäjäkuntaa. Vaatelaastarilla ei paikata ainoastaan lasten vaatteita vaan untuvatakkeja, retkeilyvarusteita, urheilukenkiä tai vaikka kankaisia huonekaluja. Käyttökohteiden moninaisuus tulee hyvin esille kumppaniyrityksiä tarkasteltaessa. Kumppanuudet ovat tärkeässä roolissa myös yrityksen kansainvälistymistavoitteissa, Liukkonen kuvailee.

Kansainvälistymistä varten on toteutettu brändiuidistus uudella FabPatch™-tuotenimellä. Tuotantoa on myös skaalattu sekä jatkuvasti käydään liikeneuvotte-luja eri puolille maailmaa.

– Eri maissa on eri vaatimuksia ja lainsäädäntö asettaa omat reunaehdot, työtä on paljon. Kuitenkin yhteydenotot ja palkinnot aina Australiaa myöten kertovat siitä, että kysyntää ja kiinnostusta on laajasti, Liukkonen päättää.

→ 2015

- Ensimmäisen yksikön avaaminen.

→ 2015

- Leader-perustamistuki käynnistysvaiheen tarpeisiin.
- Sijaishuoltopaikat täynnä.

→ 2016–2019

- Yritystoiminta lähtee hyvin käyntiin.
- Uusien tilojen etsintä toiminnan laajentamiseksi.

→ 2019

- Investointituki mm. toisen toimipaikan laajentamiseen ja remontointiin.
- Toisen toimipaikan avaaminen.

→ 2020–

- Aarreranta ja Aarreharju toimivat Ähtäristä.
- Yritys tarjoaa monipuolisesti lastensuojelun sekä sosiaalihuollon palveluita.

→ HANKE-ESIMERKKEJÄ

AARRERANTA OY ON HYÖDYNTÄNYT LEADER-TUEN MONIPUOLISET MAHDOLLISUUDET

Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset Henna Raiski, Elina Latvanen ja Hanna Vainionpää ovat perustaneet Ähtäriin sijaishuoltoa alle 18-vuotiaille lapsille tarjoavan Aarreranta Oy:n, joka on laajentunut kahteen yksikköön. Vuonna 2015 avattiin ensimmäinen yksikkö, Aarreranta ja vuonna 2019 toinen yksikkö, Aarreharju. Yritystoimintansa eri vaiheissa yrittäjät ovat hyödyntäneet monipuolisesti Leader-rahoituksen tarjoamia mahdollisuuksia.

Yrityksen liiketoimintasuunnitelma tehtiin vuonna 2013. Sen jälkeen jäätiin odottamaan Ähtäristä tai lähialueelta vapautuvia lastensuojeluyksikkötoimintaan soveltuvia tiloja. Aarreranta Oy ja ensimmäinen yksikkö perustettiin sopivan tilan löydyttyä Ähtäriin vuonna 2015. Toinen yksikkö, Aarreharju avautui muutaman kilometrin päähän sopivien tilojen löydyttyä, remontin jälkeen vuonna 2019.

Perustamistuella toiminta käyntiin

Yritystoiminnan alkuvaiheessa yrittäjät hakivat Kuudesta ry:stä yrityksen perustamistukea. Tukea käytettiin yksikön perustamiseen laadukkaasti ja suunnitelmallisesti.

– Alun perin ryhtyessämme suunnittelemaan tämän alan yritystoimintaa, saimme Leader-tukea liiketoimintasuunnitelman tekemiseen ja konsultin käyttöön. Sosiaalialan yrittäjäyys on niin monimuotoista ja sisältää niin paljon esimerkiksi lupakäytäntöjä, että konsultin palkkaaminen oli todella tärkeää. Lisäksi konsultista oli suuri apu muun muassa laskelmien tekemisessä, Aarreranta Oy:n johtaja Henna Raiski kertoo.

Perustamistuella myös koulutettiin osa työntekijöistä neuropsykiatrisiksi valmentajiksi ja hankittiin ulkopuolista työnohjausta työntekijöille.

– Oli hyödyllistä ja tärkeää, että heti alusta alkaen saatiin koulutus- ja työnohjausasioita kuntoon. Toisaalta oli vielä tukihakemusta kirjoittaessa haastavaa tietää, mitä kaikkia tarpeita yrityksen perustaminen voisi tuoda tullessaan, Raiski kuvailee hakuprosessia.

Toiminta lähti heti alusta alkaen vauhdilla käyntiin. Jo loppuvuodesta 2015 Aarrerannan paikat olivat täynnä. Kodinomainen yksikkö pystyi tarjoamaan lapsille yksilöllisen kasvun tuen. Yrityksessä panostetaan henkilökunnan pysyvyyteen, jaksamiseen ja kouluttamiseen. Henkilöstön vahvalla ammattitaidolla pystytään vastaamaan psyykkisesti ja neuropsykiatrisesti oireilevien lasten haasteisiin.

– Meillä lapset elävät ihan tavallista arkea: käyvät koulua, osallistuvat kotitöihin ja kutsuvat kavereita käymään, Raiski kertoo.

Toiseen yksikköön investointitukea

Kun kysyntää oli lähes jatkuvasti enemmän kuin sijaishuoltopaikkoja pystyttiin tarjoamaan, yrittäjät päättivät avata toisen yksikön Ähtäriin. Aarreharju-niminen yksikkö avattiin vuonna 2019 jälleen pitkään jatkuneen tilojen etsinnän päätteeksi.

Aarreranta Oy sai Kuudesta ry:ltä investointitukea myös toisen yksikön toimintaan tarvittavan tilan ostoon ja remonttiin. Tiloja remontoitiin, rakennettiin lisäksi ja hankittiin uusia kalusteita. Yksikössä on Aarreharjun tapaan seitsemän sijoituspaikkaa.

Raiski kuvailee tuen hakemisen olleen toisella kertalla helpompaa muun muassa siksi, että oli selkeä mielikuva siitä, mihin tukea tarvitaan ja miten hakeminen tapahtuu. Molemmat yksiköt pyörivät tänä päivänä hyvin ja paikat ovat täynnä. Rinnalla tehdään avopalveluita, esimerkiksi ammatillista kuntoutusta talon ulkopuolisille nuorille Etelä-Pohjanmaan alueella. Lisäksi järjestetään esimerkiksi valvottuja tapaamisia biologisille vanhemmille ja lapsille, jotka on sijoitettu koteihin.

Yrittäjät kannustavat asioiden selvittämiseen ja tarkkaan suunnitteluun jo etukäteen, se helpottaa tuen hakemista huomattavasti.

– Paperityötä toki on, mutta se palkitaan, Raiski päättää.

KOIVISTON KUKKA JA HAUTAUS OY – AINUTLAATUINEN KASTELULAITTEISTO

Irene ja Aaro Koivisto perustivat Soiniin kukka- ja hautaustoimiston vuonna 1961. Vuodesta 1997 lähtien Koiviston Kukka ja Hautaus Oy:tä ovat pyörittäneet Irenen ja Aaron lapsenlapsi **Jaana** ja hänen puolisonsa **Timo Hyvösaho**. Jaanan ja Timon pitkään visiona ollut kastelulaitteisto saatiin käyttöön Leader-tuen siivittämänä. Kastelulaitteeseen haettiin ja saatiin myös patentti. Kuudesta ry oli mukana tukemassa kastelujärjestelmän kehittämis- ja markkinointiprosessia.

Kastelulaitteisto apuna päivittäisessä työssä

Kun Soinin seurakunta luopui 20 vuotta sitten hautojen hoidosta, Koiviston Kukka ja Hautaus Oy aloitti hautojenhoitopalvelun. Työtehtävät kukka- ja hautaustoimistossa ovat vaihtelevia ja monipuolisia, mutta perustukijalaksi on muodostunut hautojen hoito, joka on kasvanut vuosi vuodelta.

– Hautojen kastelua on tehty käsivoimin. Apuna ovat olleet meidän kaksospojat. Jossain vaiheessa otettiin maitokärkyt mukaan, joilla saatiin helposti matkaan useampi kastelukannu, kertoo Timo. Kun nuoriso lensi pesästä, kastelu jäi Jaanan ja Timon käsien varaan. Kastelukannujen kantaminen oli hidasta ja aiheutti selkävaivoja. Hautojenhoitoasiakkaita alkoi olla yhä enemmän. Timon mielessä oli pitkään kytenyt visio uudenlaisesta kastelulaitteistosta. Leader-rahoitus oli ratkaiseva tekijä.

– Ilman Leaderiä ei olisi ollut rohkeutta lähteä teuttamaan tätä. Rahoituksella kehitettiin kastelujärjestelmän prototyyppi ja saatiin verkkosivut sekä esitelyvideo ja muuta markkinointimateriaalia.

Kehitystyö jatkuu

– Tarkoituksena oli lähteä myymään ja markkinoimaan tätä eri seurakunnille, kaupungeille ja kunnille sekä yksityisille. Kaikille, jotka tarvitsevat tehokasta ja tarkkaa kastelua, selvittää Timo. Kastelujärjestelmään kuuluu vesisäiliö, lannoitteen sekoittaja ja alumiiniset kastelupuomit, joilla vesi ohjataan suuttimilla perille pikkutraktorin ohjaamosta. Hyvösahot perustivat aputoiminimen TJ Hyvis kastelulaitteiston kehittämistä ja markkinointia varten.

Uuden innovatiivisen, yrityksille suunnatun tuotteen myymisessä ja markkinoimisessa on luonnollisesti myös haasteita. Tänä päivänä kastelulaitteisto on Jaanan ja Timon yrityksessä ahkerassa käytössä ja yksi kappale on myyty eteenpäin.

– Työtä kastelulaitteiston parissa tullaan jatkamaan. Suunnitelmana on kehittää kastelulaitteistoa siten, että se olisi käytettävissä useampien eri traktorimallien kanssa ja näin potentiaalista asiakaskuntaakin olisi enemmän. Joka tapauksessa laitteistosta on ollut suuri apu yrityksellemme päivittäisessä työssä jo vuosien ajan ja suunnitelmia tuotteen kehittämisestä edelleen on, Timo päättää.

NATURE PAAVOLAN TUOTTEET TUOVAT LUONNONANTIMET RUOKAPÖYTÄÄN

*Nature Paavola on perheyritys ja luomutila Soinissa. Yritystä pyörittävät **Tiina ja Ari Aittolammen** ohella parin kolme aikuista poikaa. Yritys tuottaa koivunmahlaa ja jalostaa siitä ja puhtaista kotimaisista marjoista, hedelmistä ja kasveista tehtyjä juomia ja muita elintarvikkeita. Yritys kerää myös villiyrtejä, kuivaa, rouhii, jauhaa ja tekee niistä sekoituksia. Laajan tuotevalikoiman ohella yritys tarjoaa retkiä ja elämystapahtumia esimerkiksi tyky-päiviin ja pikkujouluihin sekä tilausravintolan palveluita. Paikan päällä järjestetään myös perhejuhlia.*

Investointituki ja perustamistuki ovat auttaneet toiminnan kehittämisessä

Nature Paavola on vuosien varrella hakenut yritystukea Leader Kuudesta ry:ltä kahteen otteeseen. Viime vuosina perustamistuella on viety eteenpäin tuotteiden ja yrityksen brändiä ja tunnettuutta.

– Olemme uusineet esimerkiksi tuotepakkauksia ja etikettejä. Lisäksi verkkosivuille on tuotu uutta sisältöä ja tehty monipuolisesti digimarkkinointia, esimerkiksi esittelyvideo ja esitteitä. Lisäksi on tehty markkinatutkimusta, painottaen Etelä-Pohjanmaan alueeseen, yrittäjä Tiina Aittolampi kertoo.

Lisäksi perustamistuen avulla on vierailtu messutapahtumissa lisäämässä yrityksen tuotteiden tunnettuutta ympäri Suomea. Elintarvikkeiden ohella yrityksen tarjoamien retkien, elämystapahtumien ja tilausravintolan markkinointia on viety eteenpäin.

Hankkeen aikana on kartoitettu mahdollisuuksia tuotevalikoiman laajentamiseen. Esimerkiksi uutena premium-tuotteena on kehitetty alkoholiton juh-lajuoma, mahlakuuhu. Mahlakuuhua on saatavilla Etelä-Pohjanmaan maakuntakukan, horsmankukan

sekä raparperin ja mesiangervon makuisena.

– Esimerkiksi digimarkkinointi, videot ja edustavat etiketit auttavat tuotteiden myymisessä kauppoihin ja ravintoloihin merkittävästi. Ne vaativat erityisosaamista ja asiantuntijapalveluita, jotka olisivat todennäköisesti jääneet hankkimatta ilman Leader-tukea, Aittolampi kertoo.

Aiempi hanke sujuvoitti tuotantoa

Yrityksen investointituen avulla Nature Paavola Oy on aiemmin kehittänyt mahlantuotantoaan rakentamalla muun muassa varastotilan ja asentamalla ilmalämpöpumppuja. Alueelle on rakennettu myös porakaivo ja vaatimusten mukainen jätevesien käsittelyjärjestelmä.

Ensimmäisen hankkeen toimilla mahlantuotantoa on saatu tehostettua ja helpotettua, joka on erityisen tärkeää keruukauden ollessa lyhyt. Työskentely- ja varastointiolosuhteet ovat olleet avainasemassa prosessin onnistumisen kannalta. Kaksi hanketta ovat täydentäneet toisiaan ja vieneet yrityksen toimintaa monella saralla eteenpäin.

KUORTANEEN ENERGIAOSUUSKUNTA SELVITTI BIOKAASUN TUOTANTOMAHDOLLISUUKSIA ALUEELLAAN

Kuudestaan ry:n rahoittamalla investoinnin toteutettavuustutkimushankkeella selvitettiin mahdollisen biokaasulaitoksen toteutettavuus ja kannattavuus Kuortaneen kunnan alueella sekä mietittiin jatkosuunnitelmia lämmön- ja liikennepolttoaineen tuotantoon.

Kuortaneen energiaosuuskunta tuottaa kaukolämpöä neljän lämpölaitoksen voimin reiluun sataan kotitalouteen Kuortaneen alueella. Pääasiassa polttoaineena toimii energiapuu. Osuuskunta halusi selvittää biokaasun tuotantomahdollisuuksia alueellaan, sillä kyseessä on uusiutuva, ympäristöystävällinen energianlähde, jota tuotetaan koko Suomessa mahdollisuuksiin nähden vähän. Alueella on paljon maataloutta, jonka sivuvirroissa piilee potentiaalia myös biokaasun jalostusmahdollisuuteen.

Samaan aikaan myös Alavuden Kehitys Oy:llä käynnistyi niin ikään Leader-rahoitteinen hanke, jossa kartoitettiin Alavuden seudun mahdollisuuksia biokaasun tuotantoon. Alavuden hankkeessa painotettiin enemmän biokaasun jalostamista liikennekäyttöön, kun taas Kuortaneen energiaosuuskunnan hankkeessa pääpaino oli keskitetyn kaasuntuotannon kannattavuuden selvittäminen liikennekaasun-, lämmön- tai sähköntuotantoon. Molemmissa hankkeissa selvitystyötä tehtiin yhteistyössä konsulttiyritys Envitecpolis Oy:n kanssa.

Selvitystyö aloitettiin biomassan eli syötteen määrän kartoituksella

Hankkeen alussa järjestettiin kaikille avoin yleisötilaisuus. Paikalle kutsuttiin myös alueen maatalayrittäjiä sekä muita yrityksiä, joiden toiminnassa syntyy biokaasulaitoksen polttoainetta eli biomassaa. Kuortaneen maatalayrittäjistä lähes kaikki ilmaisivat halukkuutensa luovuttaa syötettä eli tässä tapauksessa lietelantaa, kuivalantaa tai peltobiomassaa biokaasulaitoksen tarpeisiin. Selvittelyjä jatkettiin puhelinhaastatteluin ja samalla tiedusteltiin kiinnostusta biokaasulaitoksen mädätysjätöksen hyödyntämiseen lannoitteena tai maanparannusaineena.

Biomassamäärien selvitystyön jälkeen lähdettiin kartoittamaan mahdollista biokaasulaitoksen sijoituspaikkaa logistiikkalaskelmineen.

– Mikäli biokaasulaitos Kuortaneen alueelle rakennettaisiin, olisi sen oltava kohtuullisella etäisyydellä biomassan tuottajista. Logistiset kustannukset eivät saa nousta liian korkeiksi biokaasun tuotannossa, **Asko Sippola** Kuortaneen energiaosuuskunnasta kertoo.

Selvitykset ja aluemallinnukset tehtiin niin pienemmän kuin suuremman kapasiteetin biokaasulaitoksille useampaan eri paikkaan. Pienempään laitokseen kul-

jetettaisiin syötettä vain Kuortaneen alueelta, suuremman laitokseen Kuortaneen sekä Alavuden kuntien alueelta.

Liiketoiminnan kannattavuus edellä

Biomassamäärien ja sijoituspaikkaselvitysten jälkeen siirryttiin itse laitoksen investointien kokonaiskustannus- ja kannattavuuslaskelmien pariin.

Lopputulema vuosina 2020–2022 toteutetulle hankkeelle oli, että vuoden 2020 kustannusrakenteella ja biokaasusta saatavilla tuotoilla ei laskelmien perusteella saatu liiketoiminnasta kannattavaa, mikäli investoidaan keskitettyyn tuotantolaitokseen.

– Ajatusta biokaasulaitoksen perustamisesta emme silti hylkää. Keskitymme seuraavaksi hajautetun biokaasutuotannon ja keskitetyn jalostuksen selvittelytyöhön. Vuoden 2022 energiakriisi sekä hallituksen energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteet vuodelle 2030 antavat lisää pontta asian eteenpäin viemiseksi, **Asko Sippola** päättää.

KONSEPA OY – KONEINVESTOINNIT YRITYKSEN KASVUN JA KEHITYKSEN MAHDOLLISTAJINA

Konsepa Oy on vuonna 1998 perustettu ovi- ja ikkunateollisuuden yritys Alavudella. 15 henkeä työllistävä yritys valmistaa listoja, ikkunoiden ristikoita sekä ovien kynnyksiä ja karmeja. Lisäksi sisä- ja ulko-ovien kasausta, liimausta ja CNC-koneistusta tehdään alihankintana eri yrityksille. Viime vuosina on panostettu erityisesti ovivalmistukseen, sillä kysyntää on riittänyt. Tuotevalikoimaa on kehitetty niin, että ne vastaavat asiakkaiden tarpeisiin erityisesti äänieristys- ja palo-ominaisuuksiltaan.

Leaderin tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetty monipuolisesti

Vuosien saatossa Konsepa Oy on hakenut Leader-rahoitusta useampaan kone- ja laitehankintaan. Yritykseen on hankittu investointitukien avulla mm. höyläkone, katkaisulinja, nostin, puristin ja CNC-kone. Tämän lisäksi on uusittu esimerkiksi purunpoistojärjestelmä sekä ilmankostutusjärjestelmä ja varastohyllyjä.

Yrityksen pääomistaja **Ari Paalanen** on kokenut tuen hakemisen helpoksi ja vaivattomaksi.

– Olen erityisen tyytyväinen siihen, että myös käytettyihin koneisiin on ollut mahdollista saada tukea. Käytettynä ostettu höyläkone oli merkittävästi uutta edullisempi, mutta toiminnaltaan lähes uudenveroinen, Paalanen kertoo.

Investointihankkeilla yritys on tehostanut ja laajentanut toimintaansa monipuolisesti. Ensimmäisessä hankkeessa Konsepa Oy hankki höyläkoneen, joka laajensi yrityksen tuotevalikoimaa. Höyläkoneen hankinnan yhteydessä yritys hankki myös maaliruiskun tuotannon tarpeisiin. Vuonna 2017 Konsepa investoi tuotannon tehostamiseen hankkimalla katkaisulinjan, parantamalla varastoinnin logistiikkaa pieninvestoinneilla ja uudistamalla purunpoistojärjestelmää. Lisäksi yritys hankki ilmankostutusjärjestelmän. Vuonna 2018 Konsepa Oy hankki yritystuen avulla uuden liimanlevityskoneen, joka nopeuttaa ja parantaa liimauksen laatua. Uusi kone parantaa myös työturvallisuutta ja työergonomiaa. Kone on osatuotannon tehostamiseksi laadittua pitkän tähtäimen investointisuunnitelmaa.

Kysynnän kasvu johti fuusioitumiseen Alavus Ikkunat Oy:n kanssa

Vaikka rakennusala on viime vuosina kärsinyt taantumasta, Konsepa Oy:n liikevaihto on kasvanut tasaiseen tahtiin. Uudet koneinvestoinnit ovat mahdollistaneet tuotannon tehostamisen sekä tuotevalikoimien laajentamisen. Tiivis yhteistyö Alavus Ikkunat Oy:n kanssa johti siihen, että vuonna 2023 tehtiin yrityskaupat ja virallinen fuusioituminen tapahtui vuoden 2025 vaihteessa. Konsepa -nimi jäi historiaan 1.1.2025 alkaen. Kyseinen järjestely nähtiin luonnollisena kehitysaskeleena, sillä Alavus Ikkunat Oy on ollut Konsepa Oy:n suurin tilaaja ihan alkuajoista lähtien.

– Fuusioitumisen myötä ovi- ja ikkunatuotantoa pystytään tehostamaan entistä enemmän ja asiakaspalvelukin on helpompaa, kun toimitaan niin sanotusti saman katon alla. Käytännön järjestelyt ovat sujuneet jouhevasti, sillä molemmat tehtaat sijaitsevat Alavuden Rantatöyssässä vierekkäisillä tonteilla. Fuusioitumisen jälkeen hommat ovat lähteneet rullaamaan suunnitellusti, toteavat Alavus Ikkunoiden toimitusjohtaja **Arto Paalanen** sekä ovitehtaan työnjohtaja Ari Paalanen.

LISTAUS KUUDESTAAN RY:N MYÖNTÄMISTÄ YRITYSTUISTA

Leader-ryhmät alkoivat myöntää yritystukia vuonna 2007. Tässä hankelistauksessa esitellään kaikki Kuudestaan ry:n rahoittamat yritystuet vuodesta 2007 tähän päivään ohjelmakausittain.

VUODET 2007–2013

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Nahkatuote M.Kamkeris Oy	Investointi	30 000	25
Alavuden Konehuolto	Investointi	5 219	25
Pulverpaint Oy	Investointi	120 000	25
Pulverpaint Oy	Kehittäminen	14 000	50
Jeteras Oy	Kehittäminen	5 798	50
Jeteras Oy	Käynnistystuki	50 688	50
TT-autohuolto Oy	Investointi	30 000	25
TT-autohuolto Oy	Käynnistystuki	48 000	50
Bala Oy	Investointi	50 000	25
Bala Oy	Käynnistystuki	39 600	50
Palosuojamaalarit Suomessa Oy	Käynnistystuki	84 000	50
Alavuden Konehuolto	Investointi	60 127	25
Floor Team Tmi	Kehittäminen	30 360	50
Elämyskeskus Vuorenmaa	Käynnistystuki	6 000	50
Fysioterapia IkiKunto Marita Kananen	Investointi	5 000	35
Hernesmaan Auto ja Osa Ky	Investointi	33 883	35
Koiviston Kukka ja Hautaus Oy	Investointi	15 000	35
Koiviston Kukka ja Hautaus Oy	Kehittäminen	3 600	50
Alavuden Kunto-Kolmio Ky Maija Rannila	Investointi	6 000	35
Alavuden Kunto-Kolmio Maija Rannila Oy	Käynnistystuki	10 000	50
TK-Puutuote Oy	Investointi	32 900	35
TK-Puutuote Oy	Kehittäminen	5 500	50
Ähtärin Pulverpaint Oy	Investointi	126 000	35
Marja-Liisa Jousmäki	Investointi	15 000	35
Marja-Liisa Jousmäki, perustettava yritys	Kehittäminen	15 000	50
Marja-Liisa Jousmäki	Käynnistystuki	40 800	50
Marianne Raja-aho, Hoikan apu	Käynnistystuki	24 000	50
Arja Keski-Honkola	Käynnistystuki	11 000	50
Lehtimäen Peltityö ky	Investointi	33 000	35

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Auli Peltokangas	Investointi	5 300	35
Veli-Matti Ruismäki	Laitehankinta	14 754	25
Autojatala Oy	Laitehankinta	12 560	35
Campnou Oy	Laitehankinta	95 000	35
Campnou Oy	Kehittäminen	6 500	50
Campnou Oy	Käynnistystuki	50 400	50
Marika Kaukola	Investointi	11 800	25
Marika Kaukola	Investointi	20 900	25
Puusepäliike Eero ja Kirsti Nukarinen	Käynnistystuki	48 000	50
Campnou Oy	Investointi	5 824	35
Talsotiimi	Investointi	10 000	25
Jarno Heinola	Investointi	35 000	25
Wirtalan jäätelö Oy	Kehittäminen	38 400	50
Karilainen Service Oy	Investointi	50 000	35
Karilainen Service Oy	Kehittäminen	7 000	50
Karilainen Service Oy	Käynnistystuki	62 400	50
Tero Turunen, perustettava yritys	Investointi	8 000	25
Tero Turunen	Kehittäminen	2 000	50
Celes Marine Oy	Investointi	9 600	35
Sarmaplan Oy	Kehittäminen	27 000	50
HT Rajapinta	Investointi	14 850	25
HT Rajapinta	Käynnistystuki	43 755	50
Huolto ja rengaspalvelu T. Joensuu	Investointi	23 000	25
JMH-osat Oy	Investointi	50 000	25
Alavuden Varjostin Oy	Investointi	26 997	25
CNC-koneistus Harri Rajalaakso	Laitehankinta	35 000	25
Koneyhtymä Mauri Lassila Oy	Laitehankinta	9 900	25
Alavuden Vuokrakone Oy	Käynnistystuki	23 040	50
Alla Puun Oy	Laitehankinta	19 985	35
Kaluste Virta Oy	Kalustohankinta	27 506	25
Mira Suhonen	Kalustohankinta	6 122	25
Mira Suhonen	Kehittäminen	1 270	50
MT-Painting	Investointi	27 221	35
Elektroniikka-musiikkipaja J. Järvenpää	Investointi	7 106	35
Rakennuspalvelu J-P Virta Ky	Investointi	30 310	35
Katsastus 66 Oy	Käynnistystuki	105 417	25

→

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Katsastus 66 Oy	Käynnistäminen	33 600	50
Lakeuden Kunto-Heli Oy	Investointi	5 758	25
Lakeuden Kunto-Heli Oy	Kehittäminen	8 600	50
Beople Oy	Kehittäminen	11 751	50
Markku Apilasaho	Laitehankinta	14 000	35
Pohjolan Card Printer Oy	Käynnistystuki	18 000	50
Kehon ja mielen hoitokeskus Kimmo Peltola	Investointi	8 379	35
Ravintola AnMa Oy	Investointi	6 725	35
Ravintola AnMa Oy	Kehittäminen	940	50
Ravintola AnMa Oy	Käynnistystuki	18 372	50
T&M Myllyniemi Oy	Kehittäminen	37 200	50
Tiina Väliäho	Investointi	7 541	35
Tiina Väliäho	Kehittäminen	3 227	50
Viestintätoimisto Pulpahdus Oy	Investointi	7 420	25
Henna Raiski	Kehittäminen	2 650	90
Kaluste Virta Oy	Käynnistystuki	30 960	50
Kehon ja mielen hoitokeskus Kimmo Peltola	Kehittäminen	9 714	50
Elektroniikka-musiikkipaja J. Järvenpää	Investointi	70 500	35
EMHOO Oy	Investointi	63 545	35
Metsä-Ylätaalo Ky	Investointi	66 296	35
Ähtärin energiaosuuskunta	Investointi	17 699	35
MASA-Metalli Oy	Investointi	34 325	35
Luovuuden lähde	Investointi	57 900	25
		Yht. 2 457 494	

VUODET 2014–2022

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kotileipomo Paula Kahra	Investointituki	9 444	20
Akonkosken Saha Oy	Koneinvestointi	80 000	20
HTR-Steel Oy	Koneinvestointi alumiinin työstöön	100 000	20
Puusepäntiike T. Metsoila Oy	Kone- ja trukki-investointi keittiökalustetuotantoon	60 000	20
Aisikon Oy	5-akselisen sorvauskeksuksen investointi	258 439	20
Aarreranta Oy	Aarreranta Oy, alkuinvestoinnit	47 697	20
Aarreranta Oy	Lastensuojeluyksikön perustaminen	30 622	100
Kuljetus-Savolainen Oy	Jätepaalaimen rakentaminen	294 800	20
Lombardia Oy	Uuden koneen hankinta	60 000	20

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Hotelli-Ravintola Alavus 66 Oy	Hotellitoiminnan käynnistäminen	75 766	20
Sarmaplan Oy	Suunnittelukapasiteetin lisääminen	164 245	20
Hanicup Oy	AutoPirtin investointihanke	447 197	20
SM-Tukku Oy	Tuotantotilojen laajentaminen	475 480	20
Sun Kino Oy	Alavuden kuntokeskus Auran laajennus	12 464	20
Masaleino-Kiinteistöt Oy	Tuotantotilan ilmastoinnin parantaminen ja hitsausinvestointi	29 940	20
MPA-Asunmaa	Koneen hankinta ja pihan asfaltointi	16 650	20
Automaalaus J. Kataja-aho	Työkoneiden ja työkalujen hankinta	26 268	20
Konsepa Oy	Koneinvestointi	96 869	20
Kuortaneen energiaosuuskunta	Kaukolämmön automaattisen mittariluennan hankinta	65 369	20
Acalor Oy	Tuotantokoneiden uudistaminen	31 410	20
FIXULUX OY	FIXULUX kannattavasti kasvuun	30 951	100
Konsepa Oy	Höyläkoneen hankinta	25 030	20
Mertala Jukka-Pekka	Tarkkuuspyörösahan hankinta, asennus ja koulutus	42 000	20
Samulin Grilli Ari Viitanen Ky	Best hamburgers -grillin laajennus	35 161	20
Masaleino-Kiinteistöt Oy	Levyleikkurin ja särmäyspuristimen hankinta	145 500	20
Hyötyajoneuvohuolto JT-Asunmaa Oy	Hallin laajennus ja kone- sekä laiteinvestoinnit	106 057	20
Kioski-Kahvila Mylly	Myllymäen kylän palvelupiste	44 000	20
Junamajoitus Haukka Oy	Junamajoitus	33 686	20
Kuorasjärven Kartano Oy	Kuorasjärven Kartano Oy	5 275	100
FabPatch Oy	Oikiat Vaatelaastari, FabPatch	35 000	100
Kuorasjärven Kartano Oy	Kuorasjärven Kartano	156 098	20
Koiviston Kukka ja Hautaus Oy	Kastelulaite koneelliseen kasteluun	35 000	100
Flowpark Ähtäri Zoo Oy	Flowpark seikkailupuiston laajennus	48 760	20
Kolarityö Peräkangas Ky	Korikorjaamon ja maalaamon tuotantoprosessin kehittäminen	106 334	20
Konsepa Oy	Konehankinta	14 450	20
CNC-Koneistus Harri Rajalaakso	CNC-jyrsimen hankinta	17 000	20
Automaalaamo Sami Mäkelä	Automaalaamotoiminnan kehittäminen	161 084	20
HTR-Steel Oy	Alumiinisahan digitalisointi	170 000	20
Alavuden Pelti ja Rakennus Oy	Koneinvestointi	131 000	20
Lomakiinteistöt T. Salomaa	Mökki nro 3	71 051	20
Saukrast Oy	Toimitilojen maalämpöjärjestelmä, investointi	46 700	20
Meratia Oy	Tuotantotilojen hankinta	212 244	20

→

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
BTP Rakennesuunnittelu Oy	Aloitushankinnat	83 429	20
E&S Honkola Oy	Perustamistuki, toimiva yritys	34 365	100
Konepaja- ja korjaamo Rinne Ky	Koneinvestointi	13 600	20
Aarreranta Oy	Toisen toimipisteen perustaminen	245 100	20
Peltisepänliike Pölönen Oy	Tuotantohallin hankinta	340 000	20
Hanskitrans Oy	Tuotantotilan hallinta	125 382	20
HTR-Steel Oy	Tehtaan alumiiniosaston layout-muutos	322 076	20
LehtoPeat Oy	SuoSpa-palvelujen suunnittelu ja kehittäminen	28 000	100
Leppäsen Sementtivalimo Oy	Valmisbetoniaseman tehokkuuden kohottaminen	90 000	20
Koria Group Oy	Design ekoroskis	34 640	100
Tisera Oy	Tuotantotilan rakentaminen	16 903	20
Metsätyö Esko Laitila Oy	Hortahanskan tuotekehitys, mallisuojaus ja markkinointi	19 694	100
Töysä Inn Oy	Töysä Inn Oy	28 500	20
Kuortaneen energiaosuuskunta	Biokaasulaitoksen perustamisselvitys	35 000	50
Ajutech Oy	Uuden toimitilan hankinta	276 000	20
Konsepa Oy	Koneinvestointi	204 900	20
Töysä Inn Oy	Majoitus- ja ravintolatilojen varustelu	48 444	20
Sähköasennus A-P Manninen Oy	Toimitilan hankinta	166 750	20
Masaleino-Kiinteistöt Oy	Koneinvestointi ja aurinkovoimalan toteutus	38 596	20
Konsepa Oy	Ovivalmistuksen tuotantolinjan kehittäminen	44 913	20
Jouhipiha	Rowan Ranch	77 500	20
Rakennusliike Ruuhilehto Oy	Teollisuushalli Kaluste	224 989	20
Flowpark Ähtäri Zoo Oy	Flowpark Goes Zoo	41 600	20
Autosähkö Vesteri Oy	Autokannan uusiutumiseen varautuminen	18 551	20
Saukrast Oy	Yrityksen sosiaalitalojen rakentaminen	35 762	20
Masa-Metalli Oy	Hitsausrobotin hankinta	79 800	20
Psykoterapeutti Taru Koivumäki	Psykoterapeutin työtila	57 928	20
JMW Creative Oy	Investointi kuvauslaitteeseen	10 643	20
Taijan Talli	Ravivalmennustallin perustaminen	82 740	20
Jarte Steel Oy	Peittaushallin rakentaminen	50 724	20
Lavilat Oy	Matkailupalveluiden kehittäminen	27 824	20
Eläinlääkäri Marianne Huuskonen	Laitehankinnat	14 713	20
Visit Hautakylä Oy	Toiminnan laajennus	88 858	20
Kimmo Kivinummi	Työkoneiden hankinta	26 835	20
		Yht. 7 089 801	

VUODET 2023–2024

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Nahkatuote N. Kamkeris Oy	Kehittäminen	26 380	20
T:mi Jari Valtaala	Uuden tuotteen kehittäminen	20 510	100
Saukrast Oy	Energiatehokkuuden parantaminen	31 581	20
Sähköasennus Sippola Oy	Henkilönostin	18 000	20
Nature Paavola Oy	Perustamistuki	25 952	100
Janne Mäkyinen Ky	Korjaamohallin rakentaminen	140 451	20
Sähköpesti Oy	Tuotantotilat toiminnan laajentamiseen	222 800	13
Tai Hovi Ky	Sushituotannon kehittäminen	51 500	20
Sillanpää Jouni Juhani	Sillanpään mökkien sisäremontti vireillä	78 032	20
Valkeisen loma Avoin yhtiö	Ravintolan ja vastaanottorakennuksen kattoremontti	35 000	20
		Yht. 650 205	

VUODET 2023–

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Metallityö Valtsu Oy	Laitehankinta	8 523	35
Lentilän Kiinteistöhuolto Oy	Markkinointisuunnitelma	2 000	100
Ravintola Kiulu Oy	Yrityksen palvelun kehittäminen	37 923	35
SH-Solutions Oy	Huonekalukonseptien kehittäminen	2 000	65
Skitec Oy	Telamönkijän ja varusteiden hankkiminen laskettelurinteiden ja retkeilyreitistöjen kunnossapitoon	22 177	35
Constuuri Oy	Mobiilisovellus tuotannollisille yrityksille	3 000	100
Vanha pappila Hetki Oy	Putiikin muutos juhla- ja neuvottelutilaksi	7 175	35
Valokuvaus Sanna Uusi-Pohjola	Yrityksen käynnistystuki	5 000	100
Grace's Nordic Experience Oy	Päätöimisen yritystoiminnan käynnistäminen	7 500	100
MH-Tiimi Ky	Markkinointi- ja myyntikonseptin luominen uudelle tuotteelle	3 000	100
Toe Step Fin Oy	Antistaattinen pohjallinen	3 000	100
Velj. Kivinummi Ky	Ajettava ruohonleikkuri	7 661	35
Kuortane Golf Oy	Greenijyrä, golfkentän greenien hoito	10 685	35
LehtoPeat Oy	Verkkokaupan ja kansainvälisen myynnin kehittäminen	3 000	100
Kehon ja mielen valmentamo	Kehon ja mielen valmentamo	7 500	100
Koneurakointi ja Kiinteistöhuolto Simo Martikainen Oy	Kiinteistöhuollon työkoneiden ja tarvikkeiden varastointi	100 000	35
A-Helat Oy	Investointi särmäyspuristimen hankintaan	67 500	35

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Hyvölä Talo	Energiatohokkuuden tehostaminen -investoinnit Hyvölä Talossa ja lomamökeillä	90 618	30
Valkeisen Loma Avoin yhtiö	Valkeisen Loman Joulumaa Ähtärissä	3 000	100
Alavuden LVI Oy	Hallin laajennus	54 083	35
Jarmo Pienimäki	Yrittäjyyssokeilu	2 500	100
Nuohouspalvelu Joensuu	Nuohoustoiminnan aloittaminen	7 500	100
Kalevalainen Jäsenkorjaus Katriina Tmi	Kalevalainen Jäsenkorjaus Katriina	5 000	100
Nuohouspalvelu Joensuu	Nuohous- ja IV-puhdistuspalveluiden alkuinvestoinnit	17 842	35
SmartCode Solutions	SmartCode Solutions	7 500	100
RRK-Palvelu	Yrityksen markkinoinnin edistäminen	3 000	100
Patako Oy	Kiinteistöhuollon kaluston hankinnat	53 274	35
SVA Power	Liiketoimintasuunnitelman laadinta ja kehitysmahdollisuuksien selvittäminen	2 000	100
Urheiluaalto Oy	Urheiluliikkeen kehittämisen vaihtoehtojen selvittäminen	2 000	100
Pulverpaint Oy	Esikäsittelylinja jauhemaalamaan	99 997	35
HTV-Paja	Investoinnit yrityksen toiminnan laajentamiseen	7 160	35
Mielen Tuulessa	Mielen Tuulessa, osa-aikaisen yrityksen perustaminen	5 000	100
Rappulampi	Rappulampi	7 500	100
Lakeuden TySo	Yritystuki alkaneelle yritystoiminnalle	5 000	100
Synotek Oy	Synotek Oy	5 000	100
Erikoiskalustetehtas Finn-projektit	Markkinointi ja tuotekehitys	3 000	100
Constuuri Oy	Sovellus kuljetusalan yrityksille	3 000	100
Jaakko Haapaniemi	Yritystoiminnan omistajanvaihdoksen valmistelu ja selvitystyöt	5 000	100
Pianonviritäjä Anu Rankila	Osa-aikaisen yrityksen kehittämistuki	5 000	100
Ähtärin Öljytupa Oy	Uuden matkailupalvelun kehittäminen	2 000	100
AapoR Ky	Osaamisen digitalisointi	10 000	25
Amanda Laasala	Minustako yrittäjä	2 500	100
Saaren Hirsisaunat ja Huvilat Oy	Veistokatoksen laajennus	55 000	25
Tuurin elämyspalvelut	Matkailutoiminnan kehittäminen	3 000	100
Hoitola Valonranta	Terapia- ja työnohjaus Valorannan aloitustoimenpiteet	5 000	100
Highresilience Oy	NUKAlink	3 000	100
FlowUnit	Ulkokuntosali	2 000	100
Juviter Oy	Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistäminen	5 000	100
		Yht. 779 119	

HANKE-ESIMERKKEJÄ VUOSIEN VARRELTA

YLEIS- HYÖDYLLISET KEHITTÄMIS- HANKKEET

Maaseudun elinvoimaisuutta ja viihtyvyyttä, harrastusmahdollisuuksia, kansainvälistä toimintaa ja palveluiden kehittämistä tuetaan yhteisöille suunnatuilla kehittämis- ja investointihankkeilla.

Yleishyödyllistä kehittämishanketukea myönnetään maaseudun kehittämiseen, jonka tarve on käynyt ilmi paikallisesti ja joka hyödyttää mahdollisimman laajaa toimijajoukkoa. Leader Kuudestaan voi myöntää tukea yleishyödylliseen kehittämishankkeeseen yhteisöille, esimerkiksi yhdistyksille ja säätiöille, joiden pääasiallinen tarkoitus on muu kuin taloudellinen toiminta.

Kehittämishanketukea voidaan myöntää esimerkiksi selvityksiin ja suunnitelmien laatimiseen tai paikallisten palveluiden kehittämiseen. Kehittämishanketuki soveltuu myös innovatiivisiin toimiin.

LEADER VASTAA MAASEUDUN MUUTTUVIIN TARPEISIIN

Kunnanjohtajat pitävät Leader-rahoitusta tärkeänä työkaluna maaseutukuntien elinvoimaisuuden edistämässä. Alavuden kaupunginjohtaja **Liisa Heinämäki** näkee työssään aitiopaikalta, miten Leader-rahoitus alueella vaikuttaa.

– Leader-rahoitus on muodostunut paikallisen toiminnan vahvaksi aktivoijaksi. Sen painopisteet ja tavoitteet istuvat hyvin sekä maaseutumaiseen kaupunkiin että yhdistysten ja pienten yritysten aktiiviseen toimintaan. Hankerahoitus rohkaisee kokeilemaan ja testaamaan uusiakin ideoita.

Erityisenä etuna Heinämäki näkee sen, että Leader mahdollistaa edelleen myös pienimuotoisempien hankkeiden toteuttamisen.

– Samaan aikaan kun muut saatavilla olevat rahoitukset kohdistuvat yhä suurempiin kokonaisuuksiin, on Leader pysynyt tavoitettavissa myös pienempiin hankkeisiin. Tämä ja tunnettuuden lisääntyminen ovat tuoneet Leader-rahoituksen yhä useamman ulottuville.

Ajan vaatimuksiin vastataan

Heinämäki nostaa esille sen, että Leader-toiminnan painopisteet muuttuvat ajassa ja niillä voidaan nopeasti reagoida muuttuviin tilanteisiin. Tämä vahvistaa Leader-rahoituksen roolia.

– Leader-rahoitus on myös hyvin saavutettavissa, ja siihen saa erinomaista ohjausta ja neuvontaa. Tämä

näky toiminnan elpymisenä ja vahvistumisena esimerkiksi kylätoiminnassa. Hankerahoitus ja osaamisen tukeminen mahdollistavat realistisella aikajanalla ideasta toteutukseen etenemisen, ja onnistumiset sitten taas luovat uutta rohkeutta. Tässä hyvä kiertää ja kertautuu.

Kehittämishanke arvioidaan hakuvaiheessa ja jo suunnitteluvaiheessa saa ohjausta hankkeen valmisteluun ja toteuttamiseen.

– Kun hankkeelle myönnetään rahoitus, on se jo itsessään signaali siitä, että hanke on mahdollinen toteuttaa ja sen tavoitteet nähty selkeiksi. Tämä rohkaisee käynnistämään hankkeen, vaikka siihen ei olisi sikaan aiempaa kokemusta. Tällä on yhdistystoiminnassa ja yleensäkin vapaaehtoistyössä suuri merkitys, Heinämäki kertoo.

Heinämäellä on jäänyt mieleen erityisesti Kuuden tähden reitistö -hankekokonaisuus.

– Itse ilahduin Kuuden tähden reitistö -hankkeista, joissa mukana oli viisi kuntaa ja kaksi Leader-ryhmää sekä lukuisa määrä yhdistyksiä. Hankkeessa elvytettiin vanhaa retkeilyreitistöä, tuotiin siihen nykyaikainen kartta- ja viestintätoiminto ja otettiin yrittäjät vahvasti mukaan. Varsinaisen hankkeen seurauksena käynnistyi monen eri toimijan hankkeita, jotka yhteisesti lisäsivät retkeilyreittikilometrejä merkittävästi. Yhteistyötä siis moneen suuntaan.

Liisa

KOTISEUDUN METSÄTARINAT TALTEEN METSIEimme SALAISUUKSIA –HANKKEESSA

Ähtäri Zoo Resort Oy:n Metsiemme salaisuuksia -hankkeessa syvennettiin luonnontuntemusta, tallennettiin kotiseudun tarinoita ja luotiin uutta näkökulmaa lähiulkoilureiteille. Hankkeen osatoteuttajina toimivat Haaga-Helia ammattikorkeakoulu ja Sedu. Hankkeen aikana järjestettiin asiantuntijoiden ohjaamia luontoretkiä, jotka toimivat samalla aineistonkeruuretkinä. Nyt hankkeen julkaisut ja kotiseudun tarinat ovat luettavissa hankkeen verkkosivuilla.

– Alavuden, Soinin ja Ähtärin seudulle Etelä-Pohjanmaan peltolakeuksien suunnasta tultaessa peltoaukeat pienenevät, ja metsä alkaa silminnähden hallita maisemaa. Näissä kunnissa kerättiin Metsiemme salaisuuksia -hankkeessa lähitienoon metsiin liittyviä tarinoita. Kussakin kunnassa järjestettiin metsäretki, jatkotilaisuus ja tarinatyöpaja. Metsäretket toimivat samalla aineistonkeruuretkinä: luontohavainnot, kohteisiin liittyvät faktatiedot ja tarinat otettiin retkien aikana talteen, hankekoordinaattori **Tiina Tarkkonen** kertoo.

Hankkeen tarve on noussut esiin erityisesti viime vuosina, kun kiinnostus retkeilyä ja luontoa kohtaan on kasvanut. Myös metsätalouden merkitys hankkeen toimialueella: Alavudella, Soinissa ja Ähtärissä on merkittävä ja metsänomistajien joukko nuorenee. Samalla metsiin liittyvä paikallistuntemus uhkaa hupeta. On tärkeää kertoa myös paitsi iältään nuoremmalle, myös metsänomistajina nuorelle sukupolvelle, mitä metsiemme historiassa on tapahtunut.

Tarinat esiin kiinnostavalla tavalla

Hankkeen aikana osallistujat pääsivät kertomaan tarinoita ja jakamaan tietoaan, jotka tallennettiin tulevaisuuden käyttöä varten. Työpajoissa kokoonnuttii käymään läpi kuhunkin valittuun kohteeseen liittyvää paikallistuntemusta. Hankkeen kautta saatiin tietoa esimerkiksi siitä,

mistä kunkin paikan nimet tulevat. Lisäksi työstettiin tarinankerronnan taitoja ammattilaisen johdolla. Työpajat auttoivat esittämään tiedossa olevat tarinat kiinnostavalla ja vaikuttavalla tavalla.

Varsinaisten omien tilaisuuksien ja retkien ohella tärkeä osa hanketta ovat olleet aiheeseen liittyvät messut ja tapahtumat sekä yhdistysten kokoukset. Erilaiset tilaisuudet ovat mahdollistaneet paikallistiedon keräämisen. Lisäksi osallistujille on päästy kertomaan hankkeesta ja sen tavoitteista sekä seudun metsäluonnosta. Esimerkiksi Soinin Erämessuilla esiteltiin metsätarinoita hankkeessa mukana olevista kunnista. Tarkkonen korostaa mukana olleiden talkoolaisten työn merkitystä. Heillä on ollut ensisijainen rooli hankkeen tiedontuottajina ja alueen historian tietäjinä.

– Hankkeen lopputuotteena syntyi monipuolista materiaalia, joka on tarkoitettu tukemaan luontoharrastajien, retkeilijöiden ja muiden metsiä rakastavien ymmärrystä ja oppimista kotiseudun metsäympäristöstä. Materiaalia on tuotettu tarinallistamista hyödyntäen. Hankkeessa koostetut materiaalit ovat kokonaisuudessaan luettavissa hankkeen kotisivuilla metsiemmesalaisuuksia.fi. Jatkossa toiveissa olisi muun muassa saada hankkeen aikana kerättyä materiaalia ulkoilureittien yhteyteen sopiviin paikkoihin, jotta ne tukisivat luonnossa liikkumista ja havainnointia, Tarkkonen päättää.

KUUDEN TÄHDEN REITISTÖÄ ON LAITETTU KUNTOON USEAN HANKKEEN VOIMIN

Alun perin vuosina 2004–2006 perustettua, yli 400 kilometrin mittaista Kuuden tähden reitistöä on kunnostettu kolmen Alavuden Kehitys Oy:n hallinnoiman Leader-hankkeen voimin. Tavoitteena on ollut saada aikaan kompaktimpi, hyvin ylläpidetty reitistö, joka tarjoaa liikuntamahdollisuuksia alueen asukkaille ja matkailijoille ympäri vuoden. Hankkeissa kunnostettavat osuudet kartoitettiin ja tehtiin pohjatyöt tulevia investointihankkeita varten. Lisäksi reitistöjä markkinoitiin, luotiin verkkosivut ja otettiin mukaan alueen yrityksiä, jotka voivat jatkossa tarjota oheispalveluita matkailijoille.

Kuuden tähden reitistö kuntoon! -hankkeessa käytiin läpi alkuperäisen reitistön käyttöaste ja nykyinen kunto sekä tehtiin suunnitelmat siitä, mitkä osuudet reitistöstä tullaan kunnostamaan. Hankkeessa olivat mukana kaikki alkuperäisen Kuuden tähden reitistön paikkakunnat Alavus, Kuortane, Soini ja Ähtäri sekä Alajärvi Lehtimäen reittien osalta. Hankkeen projektipäällikkö **Emilia Etula** teki tiivistä yhteistyötä alueen yhdistysten kanssa, jotka hakivat rahoitusta kukin omalle alueelleen reittien kunnostustoimia varten suunnitelmien pohjalta.

– Maanomistajien luvat olivat aikaa vievin osuus, niitä on tarvittu satoja, jotta suunniteltuja reittiosuuksia voidaan lähteä kunnostamaan. Luvat saatiin ja suunniteltuja osuuksia reiteistä päästiin kunnostamaan varsin nopeasti, Etula kertoo.

Retkeilyreittejä muutettiin nykyistä kysyntää vastaaviksi

Kuuden tähden reitistö perustettiin vuosina 2004–2006. Vuosien aikana retkeilykulttuuri on muuttunut. Tänä päivänä moni arvostaa kohtuullisen mittaisia ympäräreittejä sekä selkeyttä ja helppoutta. Opasteiden on oltava kunnossa ja reittien on löydettävä verkosta. Toisaalta uusia vaatimuksia reiteille asettaa maastopyöräilyn huimasti kasvanut suosio.

– Kuuden tähden reitistö viestii! -hanke loi perustettavalle reitistölle yhtenäisen ilmeen ja huolehti siitä, että reitistö on helposti löydettävissä eri viestintäkanavissa. Kuuden tähden reitistön verkkosivusto julkaistiin ja sinne koottiin alueen reitit karttoineen, kuvineen ja videoineen. Tällaista koontisivustoa toivottiin niin reittien käyttäjien kuin palveluntarjoajienkin puolelta, Etula kertoo.

Oheispalveluita reittien käyttäjille

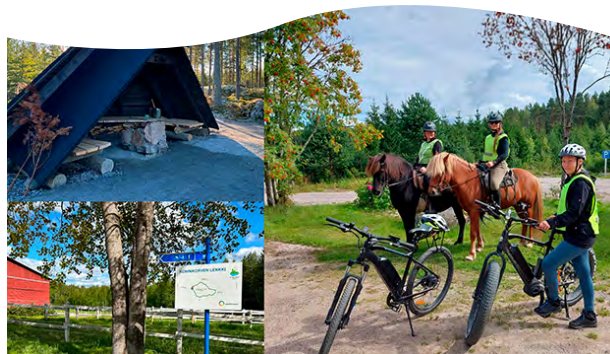
Retkeilyn suosio on viime vuosina noussut kaikenikäisten keskuudessa. Hyvät retkeilymahdollisuudet ovat aiempaa enemmän mielessä, kun mietitään kotimaan lomakohdetta. Toimiva ja hyvin verkossa esille tuotu reitistö palveleekin aluetta kokonaisuudessaan ja tarjoaa vapaa-ajanmahdollisuuksia paikallisille sekä täydentää alueen muuta monipuolista matkailutarjontaa.

Hankekokonaisuuden kolmannessa osuudessa panostettiin alueen yritysten ja muiden palveluita tuottavien tahojen väliseen yhteistyöhön. Tavoitteena oli saada toimijat innostumaan, kehittämään ja tuotteistamaan reitistön oheen helposti hankittavia oheispalveluita eri asiakasryhmille.

Kuuden tähden reitistö palvelee! -hankkeen aikana kartoitettiin asiakastarpeita, haettiin ideoita ja inspiraatiota opintomatkoilta sekä järjestettiin tuotteistamistyöpajoja alueen toimijoille. Lopputuloksena syntyi niin uusia, reitistöä hyödyntäviä palvelukokonaisuuksia kuin tapahtumiakin.

– Opintomatkoilta saimme vahvistusta siihen, että työstämme asioita oikeassa järjestyksessä. Käytännön esimerkit sekä kokemusten vaihto muiden vastaavien hankkeita toteuttaneiden tahojen kanssa loi uskoa ja inspiroi meitä näkemään työmme jatkumona, jossa pitkäjänteisyys lopulta palkitaan. Jokaisessa vierailukohteessa korostui yhteistyön merkitys yhdistyskumppaneiden kanssa. Ilman näitä kumppanuuksia jäisi moni projekti puolitiehen tai täysin toteutumatta, Etula kertoo.

Kolmiosainen hankekokonaisuus saatiin päätökseen loppuvuodesta 2023. Yhteistyön voimin on saatu aikaan paljon ja reitistön ympärille on muodostunut tiivis eri toimijoiden verkosto, jonka ylläpitäminen on myös jatkossa tärkeää. On selvää, että vuosien työskentely hankkeen parissa on kirvoittanut myös rutkasti uusia kehittämisideoita. Etula mainitsee näistä esimerkkeinä kansainvälisten asiakkaiden houkuttelun alueelle sekä reittien tarjoamat mahdollisuudet kulttuuri- ja perinneturistuksen saralla.

→ HANKE-ESIMERKKEJÄ

ERÄMATKAILUSTA ELINVOIMAA KUUSIOKUNTIIN -HANKE HOUKUTTELEE LUONTOMATKAILIJOITA ALUEELLE

Soinin kunnan Erämatkailusta elinvoimaa Kuusiokuntiin -hanke on tuonut uutta eloa alueen matkailuun ja luontoharrastuksiin, vahvistaen samalla paikallista elinkeinoelämää. Alueella on viime vuosien aikana tehty merkittävää työtä metsästys- ja luontomatkailun kehittämisen saralla. On koottu erämatkailun yhteistyöverkosto, tuoteistettu luonto- ja metsästysmatkailutuotteita ja luotu uusi tuotekokonaisuus nimeltään Erämaanlumo.

Ensimmäinen aihepiiriin liittyvä hanke oli nimeltään Eränkäynnistä lumovoimaa, johon saatiin rahoitus harvaan asutun maaseudun parlamentaarisen työryhmän harvaan asutulle alueelle kohdistamasta matkailun kehittämisen hankerahoituksesta. Kuusiokuntien alueella nähdään edelleen vahvaa potentiaalia erämatkailun osalta yhteistyön tiivistämiseen ja laajentamiseen, kumppaniverkoston kasvattamiseen, luonto- ja metsästysmatkailutuotteiden jatkokehittämiseen sekä alueen tunnettuuden edistämiseen monipuolisena matkailukohteena.

Luonnon ja erämaan mahdollisuudet

Soinin kunnan toteuttamalla Leader-rahoitteisella Erämatkailusta elinvoimaa Kuusiokuntiin -hankkeella kehitetään alueen matkailuelinkeinoa hyödyntämällä Kuusiokuntien upeita luonnon ja erämaiden mahdollisuuksia.

– Hankkeen keskeinen tavoite on kehittää yhteistyöverkostoja metsästys- ja kalastusseurojen, matkailuyritysten sekä muiden paikallisten toimijoiden kesken, jotta luontomatkailuun liittyviä elämyksiä voidaan kehittää ja markkinoida tehokkaasti, Soinin kunnan hyvinvointijohtaja **Eeva-Marja Jokinen** kertoo.

Hankkeen alkuvaiheessa keskityttiin kontaktien luomiseen paikallisiin toimijoihin, kuten metsästys- ja kalastusseuroihin sekä matkailuyrittäjiin. Pohjalla oli edellisessä hankkeessa luotu verkosto, jota on pyritty laajentamaan ja monipuolistamaan tuotteiden osalta. Uusien toimijoiden sitouttaminen toimintaan mukaan vaatii pitkäjänteistä työtä.

Hankkeen yksi keskeinen painopiste on alueellisen Erämaanlumo-brändin vahvistaminen ja tunnettuuden kasvattaminen. Hankkeen tilaisuuksissa on havaittu, että alueella on vahva yhteisöllinen tahtotila edistää matkailutoimintaa yhdessä. Erämaanlumo-sivustolle on lisätty uusia tuotteita ja yhteistyössä palveluntarjoajien kanssa on toteutettu laajamittainen markkinoin-

tikampanja; ensimmäinen yhteismarkkinoinnin askel ja konkreettinen verkoston yhteinen toimenpide. Erämaanlumon toimijat olivat näkyvillä myös Kauhajoen erämessuilla.

Hanke on järjestänyt myös useita tapahtumia, esimerkiksi onkimiskilpailun ja metsästys-simulaattorin kokeilemiseen liittyvän tilaisuuden. Nuoriin kohdistuvat toimenpiteet sekä eräretkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen liittyvät tapahtumat ovat tärkeässä roolissa.

Tulevaisuuden suunnitelmat selvillä

Soinin luonnon monimuotoisuus ja maisemien karu kauneus tarjoavat elämyksiä jokaiselle luonnon ystävälle, ja tulevat tapahtumat, kuten toukokuussa 2025 järjestettävät Soinin Luonto- ja erämessut, toimivat mahdollisuuksina houkutella niin paikallisia kuin matkailijoitakin.

– Tulevaisuudessa Erämaanlumo-brändiä ja yhteismarkkinoinnin konseptia pyritään vahvistamaan entisestään, ja jatkossa panostetaan entistä enemmän tuotteiden testaukseen ja asiakaspalautteen keräämiseen, jotta matkailutuotteista saadaan entistä houkuttelevampia ja asiakkaiden toiveita vastaavia. Esimerkiksi saksalaisten metsästysvieraiden kanssa järjestetty työpaja antoi arvokasta tietoa kansainvälisiltä asiakkailta ja auttoi selkiyttämään brändin ydinviestejä, joita ovat vastuullisuus, luotettavuus ja elämyksellisyys, Jokinen kuvailee.

Erämatkailusta elinvoimaa Kuusiokuntiin -hanke luo alueelle kestäväää matkailukulttuuria, joka korostaa luonnon ainutlaatuisuutta ja vastuullista matkailua. Hankkeen toiminta houkuttelee alueelle sekä kotimaisia että kansainvälisiä vieraita, jotka pääsevät nauttimaan erämaan rauhasta, elämyksistä ja monipuolisista palveluista, jotka sopivat kaikille luonnon ystäville ja seikkailijoille. Erämaanlumo-tuoteperheeseen toivotaan edelleen uusiakin toimijoita mukaan.

MYKUORTANE – KUORTANEEN MATKAILUA KEHITETÄÄN YHTEISTYÖLLÄ

Kuortaneen matkailukentällä on koettu uudistuksia. Paikkakunnalle on syntynyt kokonaan uusi matkailualan toimija, Kuortaneen Matkailu ry. Matkailuyhdistyksen käynnistämä Viestinnästä voimaa Kuortaneen matkailuun -hanke on tuottanut konkreettisia tuloksia, mutta myös herättänyt laajempaa keskustelua alueen matkailun nykytilasta ja tulevaisuudesta.

– Kuortaneelta on pitkään puuttunut taho, joka koordinoisi matkailua kokonaisvaltaisesti. Esimerkiksi Ähtärissä Visit Ähtäri tekee tätä työtä. Tähän selkeään tarpeeseen haluttiin tarttua, kertoo hankkeen parissa työskennellyt **Kristiina Vainiola**.

Matkailuyhdistystä ei ollut olemassa ennen hanketta, se perustettiin käytännössä rinnakkain hankekemuksen kanssa. Yhdistyksen ensimmäisiä jäseniä olivat Kuortaneen urheiluopisto, Kuortane Golf, Hiekkaranta B&B, Neste Kuortane sekä kunnan edustajana elinkeinovastaava **Aapo Petäjäniemi**.

Vainiolalla on kirjakauppa Kuortaneen keskustassa ja muun muassa siellä asiakkailta saatu palaute toi esille matkailuun liittyviä tarpeita.

– Kun asiakkaat kyselivät, missä täällä voi yöpyä tai mitä nähtävää paikkakunnalla on, ei ollut mitään yhtä paikkaa, josta näitä tietoja olisi voinut helposti löytää. Tästä idea hankkeessa toteutetulle verkkosivustolle sai lopullisen kipinänsä, Vainiola kertoo.

MyKuortane-sivusto ja somenäkyvyys

Hanke kehitti alueen matkailupalvelujen löydettävyyttä erityisesti sähköisten kanavien kautta. Hankkeen näkyvin ja konkreettisin tulos on MyKuortane.fi -verkkosivusto. Sivusto on digitaalinen yhden luokun palvelukokonaisuus, joka kokoaa yhteen Kuortaneen alueen matkailutarjonnan, tapahtumat ja palvelut. Verkkosivu on koettu toimivaksi ja tärkeäksi, se kerää onnistuneesti matkailijaa kiinnostavan tiedon Kuortaneesta.

Sivuston rinnalle on rakennettu Facebook- ja Instagram -tilit, joiden kautta kävijöitä ohjataan verkko-

sivuille. Kolme yhdistyksen jäsentä vastaa sosiaalisen median sisällöistä ja markkinointikampanjoita on tehty myös valtakunnallisesti.

Sivuston ja somekanavien ohella hankkeen avulla lisättiin yhteistyötä avainsidosryhmien välillä. Keskustelutilaisuuksin, työpajoin ja digitaalisin keinoin selvitettiin yhdistysten ja eri toimijoiden nykytila, tarpeet ja toiveet ja ideoitiin yhdessä sivuston toimintaa sekä kerättiin tiedot sivustoa varten. Hankkeessa rakennettiin myös MyKuortane-brändi matkailumarkkinointia tukemaan.

Yhteistyöverkosto kasvaa – ja työ jatkuu

MyKuortane-sivuston ympärille on rakentunut nopeasti kasvava yhteistyöverkosto – tällä hetkellä mukana on lähes 30 yritysjäsentä. Sivusto tuo uskottavuutta ja antaa pienille toimijoille mahdollisuuden näkyä.

Matkailuyhdistyksen työ ei päättynyt ensimmäiseen hankkeeseen. Syksyllä 2024 käynnistyi Tahto menestyä – Kuortaneen matkailupalveluiden kehittäminen, joka keskittyy matkailutoiminnan sisällölliseen ja toiminnalliseen kehittämiseen.

– Ensimmäisessä hankkeessa tehtiin pohjatyöt: rakennettiin sivusto ja luotiin pohja yhteistyölle. Nyt tarvitaan lisää tutkimusta, koulutusta, esimerkkejä ja pitkäjänteisyyttä. Pitää oppia katsomaan asioita matkailijan silmin. Se ei tapahdu hetkessä. Mutta kun yhdistämme paikallistuntemuksen, digitaaliset työkalut ja yhteistyön voiman, meillä on kaikki mahdollisuudet nostaa Kuortane näkyväksi ja vetovoimaiseksi matkailukohteeksi, Vainiola kiteyttää.

→ HANKE-ESIMERKKEJÄ

UUTTA OSAAMISTA DIGITAALISEEN VIESTINTÄÄN

Digiviestintä haltuun –hankkeen tavoitteena oli tuoda Kuudesta ry:n alueen toimijoille uutta osaamista ja rohkeutta digitaaliseen viestintään. Hanke alkoi keväällä 2021, kun toimintaympäristö oli koronan myötä nopeasti muuttunut ja etätyö yleistyi vauhdilla. Esimerkiksi Teams tuli nopealla aikataululla tärkeäksi osaksi työyhteisöjen arkea. Hankkeen avulla tutustuttiin uusiin viestinnän ja tietotyön tekemisen muotoihin ja opittiin käyttämään eri alustoja tehokkaasti. Tärkeää oli myös madaltaa kynnystä uusien kanavien käyttöönottoon.

– Kaikille avoimissa tilaisuuksissa ja työpajoissa osallistujat pääsivät käytännönläheisesti suunnittelemaan omista tarpeista lähtöisin olevaa digiviestintää ja kartoittamaan uusia, omaan työhön ja arkeen sopivia viestinnän muotoja, Kuudesta ry:n toiminnanjohtaja **Paula Erkkilä** kertoo.

Koulutusvalinnat alueelta nousevia toiveita kuunnellen

Koulutuksia järjestettiin alueen asukkaiden toiveita kuunnellen. Tavallisempien alustojen, kuten Teamsin ja Canvan ohella koulutuksissa opittiin esimerkiksi videoiden ja podcastien tekemistä. Myös muun muassa esiintymistä etänä käytiin läpi.

– Kynnystä tarttua uusiin viestinnän menetelmiin madallettiin perehdyttämällä osallistujia ohjelmien ja sovellusten käyttöön käytännönläheisesti. Iso osa koulutuksista järjestettiin siten, että esimerkiksi uutta ohjelmaa tai sovellusta oli mahdollista opetella itse samalla, kun koulutus oli käynnissä, Erkkilä kertoo.

Koulutuksissa tutustuttiin viestinnän muotoihin, joita kohtaan kynnys on selkeästi korkeampi. Käytiin läpi esimerkiksi, miten podcasteja ja videoita käytännössä tehdään ja millainen sisältö tavoittaa yleisöä eri kanavissa.

Myös perinteisesti diginatiiveina pidetyt nuoret saivat hankkeen koulutuksista apua, kun esimerkiksi Canva-koulutus järjestettiin nuorten toiveesta lähikoulutuksena Ähtärissä. Canva on ilmainen graafisen suunnittelun verkkotyökalu, joka on ahkerassa käytössä monilla työpaikoilla. Myös podcastit kiinnostivat nuoria. Nuorten ryhmä on hakenut Kuudesta ry:n myöntämällä nuorisorahalla podcast-välineet, jotka

ovat kaikkien hyödynnettävissä Ähtärin nuorisotiloilla. Digiviestintä haltuun –hankkeen koulutuksessa opetettiin podcastien tekoa ja päästiin yhdessä opettelemaan nuorisotiloille hankittujen laitteiden käyttöä.

Erityisesti yrittäjiä hyödyntäviä koulutuksia

Digitaalisia palveluja ja uusia kanavia hyödyntämällä maaseudun yrittäjillä on mahdollisuus laajentaa asiakaskuntaansa paljon laajemmalle, kuin vain omalle alueelle. Koulutuksissa perehdyttiin esimerkiksi verkkosivujen tekemiseen ja päivittämiseen itse simppeleillä ohjelmilla. Lisäksi oma koulutuksensa järjestettiin verkkokaupan perustamisesta ja sähköisen ajanvarausjärjestelmän käyttöönotosta.

Hankkeen aikana perehdyttiin myös somemarkkinointiin ja maksettuihin mainontaan sosiaalisessa mediassa sekä sähköpostimarkkinointiin. Myös esimerkiksi tietoturva-asioita ja Googlen sovellusten tehokasta käyttöä käytiin läpi.

– Kaiken kaikkiaan voi todeta, että Digiviestintä haltuun –hankkeessa käytiin todella monipuolisesti läpi erilaisia mahdollisuuksia, joita digitalisaatio tarjoaa niin tavalliseen arkeen kuin esimerkiksi yritystoimintaan. Palaute hankkeesta on ollut erittäin positiivista, Erkkilä päättää.

→ HANKE-ESIMERKKEJÄ

KANSAINVÄLISIÄ KOKEMUKSIA SADOILLE KOTISEUDUN NUORILLE

Leader Kuudestaan on tarjonnut alueemme nuorille monipuolisia mahdollisuuksia kansainvälistymiseen jo yli kymmenen vuoden ajan. Kansainvälistyminen on ollut olennainen ja palautteiden perusteella pidetyin osa Kuudestaan ry:n toteuttamia, nuorille suunnattuja kehittämishankkeita. Kansainvälistymismahdollisuuksia on tarjottu niin omalla kotipaikkakunnalla kuin ulkomaillakin. Erasmus+ -ohjelma ja sieltä haettu rahoitus sekä myöhemmin vuosittaisen rahoituksen mahdollistava akkreditointi ovat luoneet mahdollisuuden tehdä toiminnasta säännöllistä. Tänä päivänä nuorisovaihtoja järjestetään keskimäärin viisi vuodessa. Nuorten antamassa palautteessa korostuvat erityisesti uudet ystävät, leirien tuoma rohkeus ja kielitaidon koheneminen. Myös omaa kotiseutua kohtaan koettu arvostus on noussut, kun nuoret ovat päässeet esittelemään Etelä-Pohjanmaata kansainvälisille vieraille.

Alueemme nuorten keskeinen toive on ollut mahdollisuus kansainvälistyä niin kotimaassa kuin ulkomailla. Kehittämishankkeita on toteutettu yhteistyössä paikallisten nuorisotoimijoiden ja eurooppalaisten Leader-ryhmien kanssa. Lapsille ja nuorille on tarjottu erilaisia leirejä, kerhoja ja tapahtumia, joissa kansainvälistymiskasvatus on ollut mukana. Hankkeisiin on sisältynyt kansainvälisiä nuorten leirejä, joissa on käsitelty hankkeen teemoja, esimerkiksi ekologisia ratkaisuja kussakin maassa tai talouskasvatusta.

Myöhemmin Kuudestaan ry:n toimialueella on toteutettu useita kansainvälisiä Allianssin vapaaehtoistyöleirejä, joille on osallistunut nuoria ympäri maailmaa. Leireillä on tehty paikallisten kanssa yleishyödyllisiä töitä, esimerkiksi kunnostettu kotiseutumuseota, huollettu kylätaloja, tehty käännöstöitä ja oltu mukana järjestämässä kesätapahtumia.

Vuodesta 2018 mukana ovat olleet Erasmus+ -ohjelman rahoittamat nuorisovaihdot. Vaihdot on suunniteltu ja toteutettu nuorisoryhmän kanssa, yhdessä on pohdittu esimerkiksi vaihdon teemaa, ohjelmaa, vastualueita ja kohdemaata. Yhteistyöorganisaatioina on toiminut alueen nuorisotoimia ja 4H-yhdistyksiä.

– Kansainvälisiin kumppaneihin on lukeutunut sekä Leader-ryhmiä että muitakin nuorten parissa toimivia organisaatioita ympäri Eurooppaa. Jokaiseen vaihtoon on haettu rahoitusta erikseen. Vuonna 2021 Kuudestaan ry:lle myönnettiin Erasmus+ -ohjelman akkreditointi. Akkreditointi mahdollistaa vaihtojen pitkäjänteisen suunnittelun ja säännöllisen toteutuksen, Kuudestaan ry:n kehittämissuunnittelija **Jenni Savolainen** kertoo.

Akkreditoiduille organisaatioille rahoituksen saaminen on varmaa, sillä he ovat hakemuksessa ja aiempien nuorisovaihtojen muodossa todentaneet toimintansa laadun. Akkreditoidut organisaatiot ilmoittavat vuosittain kansalliselle toimistolle rahoitusehdotuksensa ja suunnitelman toteutettavista nuorisovaihtoista.

Nuorille vastuuta ja päätäntävaltaa vaihtojen kaikissa vaiheissa

Vaihtoa suunnitellaan, valmistellaan ja kohdemaata pohditaan aina yhdessä nuorten kanssa. Nuoret ovat aikuisten ryhmänjohtajien avustuksella pareittain vetovastuussa suunnittelusta kotimaassa ja ohjelmaosuuksista vaihdon aikana.

Hyvin suunniteltu nuorisovaihto tarjoaa osallistujilleen tavallista lomamatkaa opettavaisemman kokemuksen; tutustumisen kohdemaan ihmisiin ja elämäntapaan sekä paljon uutta tietoa yhdessä valitusta teemasta sekä kokemuksen kansainvälisestä yhteistyöstä. Vaihtoa toteutetaan, mutta myös suunnitellaan ja valmistellaan yhdessä ennen varsinaista matkaa, jolloin osallistujat pääsevät oppimaan uutta ja ystävystymään jo ennen varsinaista vaihtoa.

– Nuorille halutaan tuoda vaihtojen ja muun kansainvälisen toiminnan kautta ikimuistoisia elämyksiä, intoa opiskella kieliä ja rohkeutta toimia kansainvälisessä ympäristössä, Savolainen kertoo.

Kansainvälinen toiminta jatkuu

Positiiviset lapsuus- ja nuoruusmuistot sekä monipuoliset tekemisen mahdollisuudet voivat muodostua yllättävän tärkeiksi tulevaisuuden kannalta, kiinnittää nuorta alueelle ja innostaa paluumuuttoon opintojen jälkeen. Nuorten toiveita ja intoa kansainväliseen toimintaan kuunnellaan myös jatkossa. Erityisen tärkeää kansainvälistymiskasvatuksen jatkaminen on myös sen vuoksi, että Etelä-Pohjanmaa lukeutuu Suomen vähiten kansainvälistyneisiin alueisiin. Monipuolinen kansainvälinen osaaminen kielitaidosta kulttuurien tuntemukseen on tärkeä taito jatkuvasti kansainvälistyvässä toimintaympäristössä.

– Akkreditointi on voimassa vuoteen 2027 saakka ja Kuudestaan ry jatkaa nuorisovaihtojen toteuttamista yhteistyössä paikallisten organisaatioiden ja suomalaisten Leader-ryhmien kanssa. Kansainvälisten kumppaneiden verkostoa kasvatetaan edelleen. Myös kotikansainvälistyminen pidetään keskeisenä osana toimintaa myös jatkossa, Savolainen päättää.

LISTAUS KUUDESTAAN RY:N RAHOITTAMISTA YLEISHYÖDYLLISISTÄ KEHITTÄMISHANKKEISTA

Tässä hankelistauksessa esitellään kaikki Kuudestaan ry:n rahoittamat yleishyödylliset kehittämishankkeet vuodesta 2000 tähän päivään ohjelmakausittain.

VUODET 2000–2007

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kievarinreitti ry	Kiervarinreitti ry:n matkailun kehittämishanke	88 299	75
Ähtärin Lumiviikot ry	Vetovoimaa tapahtumista	50 456	75
Alavuden Kehitys Oy	Alavudenjärven yrityskeskus	80 562	80
Kuusiokuntien Kehittämisyhdistys ry	Toimintaryhmien tiedotus- ja verkostoitumishanke	25 227	100
Töysän Yrittäjät ry	Opin sauna -kehittämisvalmennus	32 798	75
Ruonan Rinki ry	"Ruona remonttiin"-kylän kehittämishanke	42 000	80
Kuortaneen kunta	Esiselvitys seutukunnan kylien ICT-valmiuksista ja kehittämistarpeista	41 500	90
Soinin Tapahtumat Osuuskunta	Wanahan ajan päivät	41 413	80
Eläkeliiton Töysän yhdistys ry	Onnenpesä	95 200	80
SeAMK, metsäalan yksikkö Tuomarniemi	Erkoispuutermiinaali	92 400	80
Kuusiokuntien Kehittämisyhdistys ry	Kuudestaan myötätuuleen -aktivointihanke	307 700	100
Rämälän kyläseura ry	Kortteisen ja Kivijärven kunnostussuunnitelma	14 000	90
Töysän 4H-yhdistys ry	Nuorisokahvilasta eväitä elämään	60 000	80
Ähtärin 4H-yhdistys	Qsnuorten tulevaisuus	73 584	80
Soinin Uusosuuskunta	HAUKE	42 000	80
Valkealampi Seura ry	Lakeuden Lappi	83 250	80
Suomenselän koulutuskuntayhtymä	Maatilayrittäjien koulutustarpeen esiselvityshanke	26 000	80
Ähtärin Yrittäjät ry	Imago 2003	37 000	80
Soinin kunta	Soinin matkailun esiselvitys	27 900	90
Alavuden kaupunki	Kuusiokuntien kädentaitajien esiselvityshanke	30 182	90
Kuortaneen kunta	Esiselvitys liikunta-alan yritystoiminnan kehittämiseksi	29 380	90
Kuusiokuntien Kehittämisyhdistys ry	Sontikka -esiselvityshanke	51 800	100
Ähtärin Lumiviikot ry	Vetovoimaa tapahtumista 2	50 800	80
Vientisihteeripalvelu Heli Lepistö Ky	Maaseutumatkailuyritysten ATK-pohjainen varausjärjestelmä	16 740	75
Soinin Uusosuuskunta	KUHA3 - Kukonkylän ja Hautakylän tietoverkko- ja yhteistyöhanke	35 000	80

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
MTK-Alavus ry	Maatilyritysten yhteistoiminnan kehittämishanke	54 000	75
Ähtärinseudun työttömät ry	Sarana	30 000	80
Kätkänjoen Kyläseura ry	Kätkänjoen biokaasu esiselvitys	5 900	90
Verkko-osuuskunta Kuuskaista	Esiselvitys Kuusiokuntien taajamien laajakaistaverkon rakentamisesta	10 000	90
Kyläyhdistys Ruonan Rinki ry	Nisosjärven kunnostus- ja toteutussuunnitelma	20 000	80
Suomineito-yhteisö ry	Suomineidon lampaat ja villa	21 000	80
Alavuden Nuorisoseura ry	ALAFEST-Alavuden kansainvälinen kansantanssi- ja musiikkifestivaali	86 637	80
Soinin kunta	Vihannesten ja erikoiskasvien viljelyn esiselvityshanke	19 000	90
Soinin kunta	Kuustaiteet - esittävän taiteen esiselvityshanke	17 300	90
Suomenselän metsänhoitoyhdistys ry	Tietoa metsästä -hanke	41 600	80
Alavuden Peli-Veikot ry	Liikunnalla kuusiokuntiin elinvoimaa LIKE	101 980	80
Verkko-osuuskunta Kuuskaista	Kylien verkkopalveluiden kehittämishanke	132 500	80
Kätkänjoen kyläseura ry	Kätkänjoen ympäristön kehittämishanke	55 026	80
Ähtärin kumppanuusosuuskunta	Kotiapua lapsiperheille -hanke	46 105	80
Lehtimäen Yrittäjät ry	Lehtimäki Pirkkalaisten aikaan	36 000	80
Alavuden Yrittäjät ry	Maalaistori	37 450	80
Soinin Sisu ry	Soininhoikka - hyvinvointiohjelma Soinille	145 269	80
Kuusiokuntien Kehittämissyhdystys ry	Aurinkoinen Kuusiokunta	17 000	100
Point it Ky	Knopit	39 800	80
Kuortaneen kunta	Koti Kuortaneelle	69 500	80
Kukonkylän kyläyhdistys ry	Viitalammen ja sen ympäristön kehittämis- ja kunnostussuunnitelmahanke	11 300	90
Kuortaneen energiaosuuskunta	Missä palaa? -esiselvityshanke	33 820	90
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö	Kuortaneen Aholankaan luontopuiston suunnittelu	12 500	90
Töysä-Seura ry	Töysän historian keruu -kehittämishanke	66 300	80
Soinin Vehunperän Kalastuskunta	Maintaisenjärven ja sen valuma-alueen kehittämis- ja kunnostussuunnittelu	13 300	90
Hakojärven Kyläyhdistys ry	Hakojärven kylän kehittämishanke	109 867	80
Kuusiokuntien Kehittämissyhdystys ry	Kuudestaan Vertti; Verkostoitumis- ja tiedotushanke	24 050	100
Ähtärin kumppanuusosuuskunta	Esiselvitys: Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestöt hyvinvointipalvelujen täydentäjänä	17 485	90

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Lehtimäen Liikunta ja Harrastus ry	Liikuntakipinän iskostaminen	66 220	80
Alavuden Öljynpuristamo Oy	Pienyrittäjien logistiikan kehittämishanke	30 000	75
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö sr	Kuortaneen Aholankankaan luontopuistohanke	12 500	80
Alavuden Ilmailukerho ry	Ilmailuharrastus tutuksi	44 760	80
Töysän Veto ry	Omassa porukassa	70 000	80
Ähtäri-Seura ry	Nuorten perinnekesä	12 530	90
Kuusiokuntien Kehittämisyhdistys ry	Ankkuri - Aktiiviset ja kansainväliset Kuusiokuntien nuoret	31 900	100
Kuusiokuntien kehittämisyhdistys ry	Kuudestaan kotisatamaan	145 000	100
Alavuden kaupunki	Kuusiokuntien Kädentaitajien Kehittämissuunnitelma	85 248	80
Ähtärin kaupunki	Qspool - Seutukunnallinen lasten- ja nuorten kulttuurin kehittämishanke	108 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Alavus-Elämys, yritysryhmän kehittämishanke	10 000	75
Verkko-osuuskunta Kuuskaista	Monipalveluverkon suunnittelu- ja kehittämishanke	73 000	80
Ähtärin 4H-yhdistys	Nuoret yrittämään	35 000	80
Ähtärin kumppanuusosuuskunta	Hyvinvointiyhteistyön kehittäminen	30 000	80
Jalasjärven Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus	Krannin Tietolaituri	35 000	80
Verkko-osuuskunta Kuuskaista	PALKO II	65 000	80
Tohnin kyläseura ry	Tohnin kylän kehittämishanke	15 000	80
Kuusiokuntien Kehittämisyhdistys ry	Katiska-esiselvityshanke	12 000	100
E-P:n Nuorisoseura/ Kansantanssiryhmä LIPPARIT	LIPPARIT - Kansankulttuurin kehittämishanke	30 000	80
		Yht. 3 661 038	

VUODET 2007–2013

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kuudestaan ry	Kuudestaan hyvinvointia seutukuntaan	379 100	100
Ähtärin 4H-yhdistys ry	Nuorten yrittäjyysverkosto	124 770	90
Rannankylän kyläyhdistys ry	Rannankylän kehittämishanke	62 700	80
Töysän kunta	Koti Kuusiokuntiin	44 500	80
Ruonan kyläseura ry	Ruona tapahtumahanke	38 188	80
Töysän kunta	Tuotetutka	50 000	80
Ähtärin kaupunki	Ähtärin Masterplan	80 100	80
Ähtäri-Seura ry	Asiapaperit talteen	88 628	80

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Ähtärin kaupunki	EETUMA -kehittämishanke	78 000	80
Suomenselän Teatteriseura ry	Teatteriharrastuksesta vireyttä ja elinvoimaa	107 300	80
Alavuden Kehitys Oy	Yrittäjät Areenalla -09	54 232	80
Kuudestaan ry	Lets go to Europe	150 000	100
Töysän kunta	LIKKUMO – Motivoidu liikkumaan	21 300	80
Kuudestaan ry	Suunnittelulla parempaa -koordinointi	13 300	100
Kuudestaan ry	Suunnittelulla parempaa	40 000	80
Länsikylän kyläyhdistys ry	Niittypäivä 1904	20 940	80
Kuortaneen kunta	Kuortaneen Puutarhakylä -hanke	49 550	80
Ähtäri-Seura ry	Virtaa Vääräkoskelle	30 000	80
Ähtärin kaupunki	Ähtärin Masterplan -toteuttamishanke	91 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Alavuden ja Töysän yritystietohanke	33 000	90
Alavuden Kehitys Oy	Kehittämissopimuksilla vauhtia yrittäjyyteen Kuusiokunnissa	43 740	80
Töysän kunta	Voimistuvat Töysän kylät	150 000	80
Kuortaneen kunta	Kuortaneen ulkoilureittien kehittämissuunnitelman laatiminen	77 664	80
Ähtäri-Seura ry	Arkistot käyttökuntoon	21 538	80
Kuudestaan ry	Kuudestaan hyvinvointia seutukuntaan II	244 900	100
Kuudestaan ry	IdeaCamp	40 000	100
Töysän kunta	Tuurinportin alueen kokonaissuunnitelman laatiminen	55 750	80
Lakeudenportin kansalaisopisto	Museohanke	40 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Esiselvitys rakennustuotealalle	20 000	80
Töysän kunta	Hitsaavan teollisuuden toimintaympäristön kehittäminen	20 000	80
Vaasan yliopiston Levón-instituutti	Palveluita kotiin, kehittämishanke	40 000	80
Kuortaneen kunta	Kuortane Promo	40 000	80
Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti	Nokiottan kotomaa	39 650	80
Housunkylän kyläyhdistys ry	Housunjärven kunnostussuunnitelma	20 000	80
Alavuden kaupunki	Osallistuva Alavus	39 459	80
Tuurin Salonkylän kyläyhdistys	Esiselvitys	8 000	80
Ähtärin kaupunki	ALU-teollisuuden esiselvitys	19 900	80
Alavuden Kehitys Oy	Rakennuskluusterin vahvistamisen tiedotushanke	23 504	80
Ähtärin kaupunki	Ortopediset palvelu ulkomaalaisille -kehittämishanke	19 900	80
Soinin kunta	Tuulivoiman kehittäminen - Hyvän tuulen Soini	40 000	80

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Lakeudenportin kansalaisopisto	Museohanke 2	40 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Laatupalveluita läheltä - tiedotushanke	70 000	80
Ähtärin kaupunki	Matkailun vuosikello	40 000	80
Ähtärin kaupunki	ALUkehitysohjelma vaihe 1	32 000	80
Kuudestaan ry	Löytöretkiä lähelle	70 000	100
Ähtärin kaupunki	Arpaisten reitin kehittämishanke	40 000	80
Gaija ry	Entisen kunnalliskodin muuttaminen ekologisen elämäntavan osaamiskeskukseksi	17 609	80
Seinäjärven Norvikin osakaskunta	Seinäjärven kunnostushanke	18 000	80
		Yht. 2 888 222	

VUODET 2014–2020

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy	Kansainvälisestä metsäbiotaloudesta elinvoimaa -esiselvitys Kuudestaan alueelle	20 000	90
Thermopolis Oy	Kokoontumistila	83 826	80
Ähtärin kaupunki	Ähtärin matkailualueen ranta-alueen käytön suunnitteluhanke	13 897	90
Soinin 4H-yhdistys r.y.	1629 - selvitys 16–29-vuotiaiden toiminnan kehittämiseksi - hanke	5 878	90
Ähtärin Zoo Resort Oy	Kulttuurikipinä	19 333	90
Ähtärin kaupunki	Yhteisöllinen palvelukeskus Ähtäriin	19 964	90
Ähtärin kaupunki	Ähtärin keskustan kehittämishanke	100 000	80
ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry	Bambua pandalle	100 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Digitaalinen maaseutu	18 038	90
Alavuden kaupunki	Arkeologinen perintömme - esiselvityshanke	19 999	90
Helsingin Yliopiston Ruralia-instituutti	Kotiseudun historia narratiiveina (Kohina), Töysäläinen kotiseutu ajallisessa kehityksessä	57 500	80
Ähtärin Urheiluautoilijat ry	Ähtärin Urheiluautoilijoiden moottorirata	11 900	90
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Tuomarniemen puulajipuiston kehittämisen suunnitteluhanke	15 000	90
Kuortaneen kunta	KAATIALAN LOUHOS - tuotteistuksen selvityshanke	14 102	90
Alavuden Kehitys Oy	Rantojen virkistyskäytön lisääminen osana Alavuden kaupunkikeskustan kehittämistä	100 000	80
Soinin kunta	Soinin ExtremePark -hanke	98 375	80
Kuudestaan ry	Youth Power	150 000	100
Ähtärin Voilammen vesienhoito-yhdistys	Ähtärin Voilammen vesienhoidon esiselvityshanke	9 783	90
Kuortaneen kunta	Kulttuurin kehitysaskel Kuortaneella	76 415	80

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Ähtärin Zoo Resort Oy	Hyvinvointia talviliikunnasta	70 000	80
Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy	Puusta ruokaa -esiselvityshanke	20 000	80
Ähtärin kaupunki	Digitalisaatio osana palveluja	49 200	80
Soinin kunta	Soini 1868	60 000	90
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö sr	Kuortaneen maastopyöräreittien kehittämishanke	30 795	80
Ähtärin eteläinen osakaskunta	Vähä-Haapajärven kunnostussuunnitelma	12 300	80
Alavuden Kehitys Oy	Elämyksiä ja ryhmäretkiä Alavudella -yleishyödyllinen hanke	25 971	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Ähtärin ulkoilupaikkojen kunnostus suunnitelma hanke	33 468	80
Kuudestaan ry	Eco North	132 000	100
Etelä-Pohjanmaan kauppakamari ry	Hallitukset töihin! - Kuudestaan alue -aktivointihanke maaseudun mikro- ja pienyritysten hallitustyöskentelyn kehittämiseksi	29 753	85
Kuortaneen Kunto ry	Pyöräsuunnistuksen kehittäminen Kuortaneella	39 125	80
Peränteen Metsästys- ja Ampumaseura ry	Selvityshanke riista-/pienteurastamosta ja monikäyttötilasta Ähtärin eteläiselle alueelle	15 910	80
Ähtärin matkailu Oy / Ähtäri Travel LTD	Arpainen - the Identity of Suomenselkä's Nature	69 760	80
Kuudestaan ry	SUVI - liiketoimintaa luonnontuotteista	165 175	100
Ähtärin matkailu Oy / Ähtäri Travel LTD	ÄHTÄRI BOOST - venäläinen Uusi Vuosi Matkailun markkinoinnin, myynnin, asiakaspalvelun, tarjonnan ja yhteistyön toimintamallin kehitys Ähtärissä	70 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Tieto lisää tulosta -koulutushanke	45 000	90
Alavuden Kehitys Oy	Biokaasulaitoksen teknis-taloudelliset toimintaedellytykset Alavudella	11 955	90
Soinin kunta	Eväitä erämaasta - periferia matkakohteena, Bountiful Wilderness - Periphery as a tourism destination	55 200	80
Metsänhoitoyhdistys SOINI ry	Minun maani	12 500	80
Soinin kunta	Pitäjän elinvoiman ekosysteemi	69 800	80
Kuortaneen kunta	Kuortaneen Keskustaajaman kehittämishanke	37 500	80
Hankajärven vesiensuojeluyhdistys ry	Hankajärven kunnostussuunnitelman laatiminen	8 650	90
Alavuden Kehitys Oy	Kuuden tähden reitistö kuntoon!	67 137	80
Alavuden Kehitys Oy	Biokaasulaitoksen optimaalisen sijainnin mallintaminen Alavudella	12 872	80
Ähtärin matkailu Oy / Ähtäri Travel LTD	Matkailutuotteet verkossa	70 000	80
Soinin kunta	Esteetön luontoreitti -hanke	27 000	90
Kuudestaan ry	Your culture, My culture	34 593	100
Thermopolis Oy	Energiatieto - Kuudestaan	42 254	75

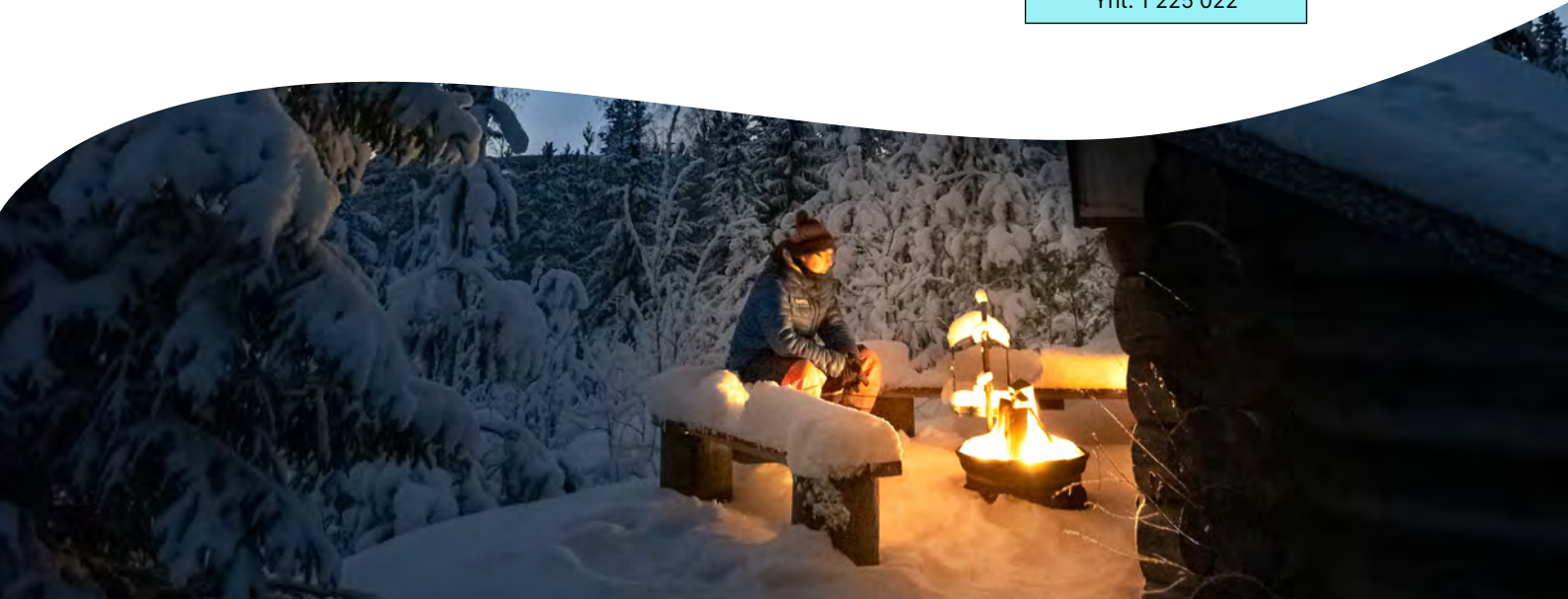
Helsingin Yliopiston Ruralia-instituutti	Näkyvyyttä pohjalaistaloperinteen ideoille (Näppi)	20 906	67
Kuudestaan ry	Tartu Maisemaan - Grab the Landscape	12 7921	100
ÄHTÄRIN ZOO RESORT Oy	Matkalla kohti Metsämaailmaa	70 000	80
Ähtärin kaupunki	Nuorisotyötä e-urheillen Ähtärissä -esiselvityshanke	10 000	90
Alavuden Kehitys Oy	Kuuden Tähtien Reitistö viestii!	75 600	90
Alavuden Kehitys Oy	Kuuden tähden reitistö palvelee!	80 000	80
Kuudestaan ry	Digiviestintä haltuun	36 537	100
Peränteen Metsästys- ja Ampumaseura ry	Ampuradan ympäristölupahakemukseen tarvittavien ympäristöselvitysten tekeminen	9 500	90
Alavuden kaupunki	LIHY-hanke: Liikunnasta hyvinvointia	70 000	80
Ähtärin kaupunki	Ähtärin kiertävä kesämuusikko -esiselvityshanke	10 000	90
Soinin kunta	Viestinnästä voimaa yhteistyöhön	40 000	80
ÄHTÄRIN ZOO RESORT Oy	Metsiemme salaisuuksia	70 000	80
Ähtärin Golf ry	Yhdistyksen markkinoinnin käynnistäminen sosiaalisessa mediassa	10 000	90
		Yht. 2 882 392	

VUODET 2023–2024

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Alavuden Kehitys Oy	Mirkosta milliin yrityskehityshanke	88 138	90
Pro Agria Etelä-Pohjanmaa ry	GEOfood ja Lappajärven GEOpark	48 700	90
Ähtärin kaupunki	Mustikkavuoren vapaa-aikakeskuksen kokonaissuunnitelma -esiselvityshanke	39 530	80
Alavuden kaupunki	Virtaa yhdistystoimintaan Alavudella	39 992	80
Kuortaneen Matkailu ry	Viestinnästä voimaa Kuortaneen matkailuun	40 000	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Matkailun kehityksen vuosikymmenet Ähtärissä -hanke	40 000	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Palvelujen esteettömyyden ja saatavuuden parantaminen	36 600	80
Ähtärin kaupunki	Mustikkavuori harrastuskeitaaksi	31 400	90
Soinin kunta	Soinin vesistöjen virkistyskäyttö	32 415	90
		Yht. 396 776	

VUODET 2023 –

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Soinin kunta	Erämatkailusta elinvoimaa	99 965	90
Helsingin yliopiston Ruralia instituutti	Myllymäen historia näkyväksi (Myhinä)	60 000	80
Alavuden kaupunki	Virtaa Alavuden kyliin	99 945	80
Pirkanpohjasäätiö sr	Me kaikki keskellä taidetta	99 999	85
Ähtärin Yrittäjät ry	Toiminnallinen tori keskellä kylää	30 435	80
Soinin kunta	Tehdää yhdessä	89 309	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Metsätietoa ulkoilijoille 2024-2025	36 000	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Valtakunnallisen kantriviikon ja Maaseudun tulevaisuus-seminaarin selvityshanke	9 900	91
Kuudestaan ry	Vihreä seikkailu – Green Adventures	65 386	90
Alavuden Kehitys Oy	Yritysryhmähankkeen esiselvitys	5 000	100
Alavuden 4H-yhdistys r.y.	Avoimin aistein metsään	21 720	90
Pirkanpohjasäätiö sr	Pirkanpohjan taidemuseon kiinteistöjen kuntoselvityshanke	12 000	90
Kuortaneen kunta	Kaatialan elämyslouhos, selvityshanke	12 000	90
Alavuden Kehitys Oy	Kipinä yrittäjyyteen	99 246	90
Ähtärin Zoo Resort Oy	Suomen huoltovarmuus ja maaseutu	100 000	80
Ähtärin Zoo Resort Oy	Esteettömyys ja saavutettavuus veto- ja pitovoima tekijöinä Kuusiokunnissa	72 000	80
Kuortaneen Matkailu ry	Tahto menestyä - Kuortaneen matkailupalveluiden kehittämishanke	100 000	80
Alavuden Kehitys Oy	Matkailun vientiväylä	100 000	75
Ähtärin Zoo Resort Oy	Kansainvälisen matkailun kehittämisen suunnitteluhanke	12 000	90
Alavuden Urheilijat r.y.	Seiväshyppypaikka Alavuden keskusurheilukenttä	52 090	65
Tohnin Kyläseura ry	Tohnin T.E.M.P.P.U. (turvallisuus, energiakorjaus, monikäyttöisyys, perusparannus, palvelevuus, uudistus)	36 027	65
Vieraile ja Välitöt ry	Elävä tiedetalo Ähtäriin	12 000	90
		Yht. 1 225 022	

HANKE-ESIMERKKEJÄ VUOSIEN VARRELTA

YLEIS- HYÖDYLLISET INVESTOINNIT

Maaseudun elinvoimaisuutta ja viihtyvyyttä, harrastusmahdollisuuksia ja palveluiden kehittämistä tuetaan myös yhteisöille suunnatuilla investointihankkeilla. Tukea voidaan myöntää yhteisöille, esimerkiksi yhdistyksille ja säätiöille, joiden pääasiallinen tarkoitus on muu kuin taloudellinen toiminta.

Yleishyödyllinen investointituki on suunnattu esimerkiksi yhteisten kokoontumistilojen tai harrastus- ja virkistyspaikkojen rakentamiseen sekä ympäristön kunnostamiseen. Tukea voidaan myöntää myös esimerkiksi yleishyödyllisiin kone- ja kalustohankintoihin.

YHTEISÖLLISYYTTÄ JA PAREMPAA ELÄMÄNLAATUA

Soinilainen yrittäjä **Kari Laasala** on toiminut eri rooleissa useiden yleishyödyllisten kehittämis- ja investointihankkeiden parissa vuosikymmenten varrella. Laasala tuo esiin Leader-rahoituksen merkittävän roolin pienille paikkakunnille.

– Leader-rahoituksella on ollut todella iso rooli Soinissa, etenkin paikallisten yhteisöjen kehittämistyössä. Soinissa toteutetut hankkeet ovat hyvä esimerkki siitä, miten rahoitus voi antaa vauhtia pienille kunnille ja mahdollistaa sellaisten tavoitteiden toteuttamisen, jotka muuten voisivat jäädä haaveeksi.

Laasala muistelee, että parikymmentä vuotta sitten Leader-rahoitusta saatettiin katsoa vähän epäillen, mutta Soinin onnistumiset ovat osoittaneet, että se toimii. Leader-rahoitus on avannut mahdollisuuksia erityisesti niille, joilla ei muuten olisi ollut resursseja toteuttaa hankkeita. Vuosien varrella sen vaikutus on kasvanut.

– Enää kyse ei ole pelkästään infrastruktuurista, vaan rahoitus on parantanut koko alueen elinvoimaa. Tämä näkyy muun muassa lisääntyneenä yhteisön aktiivisuutena, uusina investointeina ja parempana elämänlaatuna, Laasala tarkentaa.

Ihmiset ovat myös lähteneet entistä enemmän mukaan hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Kasvanut sitoutuminen on lisännyt yhteisöllisyyttä ja varmistanut sen, että projektit vastaavat aidosti paikallisiin tarpeisiin.

Investointihankkeiden merkitys

Erityisesti investointihankkeiden parissa toiminut Laasala kertoo, että hankemuoto on ollut seudulle valttavan tärkeä. Investointihankkeella on parannettu kylien elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä monella tasolla. Esimerkiksi kylätalojen kunnostaminen, ulkoilu- ja harrastuspaikkojen rakentaminen sekä virkistysalueiden kehittäminen ovat olleet projekteja, joista on tullut näkyviä ja konkreettisia parannuksia ihmisten arkeen.

– Nämä hankkeet eivät ole pelkästään parantaneet asumisen ja vapaa-ajan mahdollisuuksia, vaan ne ovat tuoneet mukanaan myös taloudellista hyötyä. Paikallinen talous on saanut piristystä, ja yhteisöjen toimintakyky on kasvanut. Pitkässä juoksussa ne ovat lisänneet aktiivisuutta ja auttaneet vahvistamaan alueen asemaa houkuttelevana asuin- ja virkistyspaikkana.

Paikallisyhteisön hyväksi

Laasala kertoo, että hankkeen toteuttajan silmin investointihankkeet ovat mahdollisuus tehdä jotain pysyvää ja merkityksellistä paikallisyhteisön hyväksi. Investointihankkeet antavat tarvittavat resurssit, mutta vaativat myös hyvää suunnittelua, tarkkaa hallintaa ja sitoutu-

mista. Paikallisten osallistuminen suunnitteluun ja toteutukseen tekee hankkeesta entistä vaikuttavamman ja lisää yhteisön sitoutumista siihen.

Tärkeintä on, että hanke vastaa oikeasti paikallisiin tarpeisiin ja hyödyttää mahdollisimman monia. Vaikka rahoituksen hakeminen ja hallinnointi voivat välillä tuntua byrokraattisilta, lopputulos palkitsee.

– Toki matkalla voi tulla haasteita, kuten budjettilyi-tyksiä tai yllättäviä kustannuksia, mutta ne ovat osa prosessia. Kaiken kaikkiaan investointihankkeet ovat palkitsevia, koska ne auttavat rakentamaan parempaa arkea ja vahvempaa yhteisöä, Laasala sanoo.

Mieleenpainuvimmat hankkeet

Laasala on nähnyt matkan varrella lukuisia hankkeita, mutta parhaiten mieleen jäänyt hanke löytyy joukosta.

– Soinin tekojää- ja hiekkatekonurmihanke ovat jääneet erityisesti mieleen – ja syystä. Kyseessä oli yksi ensimmäisistä isoista investointihankkeista. Hanke onnistui yli odotusten toimien ponnahduslautana ja suunnannäyttäjänä tuleville hankkeille. Se myös asetti riman korkealle tulevaisuuden projekteille.

Laasala kertoo hankkeen olleen merkittävä, koska se yhdellä kertaa paransi sekä talvi- että kesäliikuntamahdollisuuksia. Tekojään ansiosta luistelu- ja jääurheiluharrastamisen mahdollisuudet paranivat ja hiekkatekonurmi toi paremmat olosuhteet pesäpallolle. Näiden parannusten vaikutukset ovat olleet merkittäviä, sillä ne ovat lisänneet liikuntamahdollisuuksia kaiken ikäisille ja houkuttelleet mukaan myös uusia harrastajia.

– Ehkä kaikkein parasta oli nähdä Soinin Tiikereiden ja Soinin Sisun yhteistyö ja yritysten yhteinen panos. Tämä ei ollut vain yksi hanke muiden joukossa, vaan se oli todellinen yhteisön voimannäyte. Yhdessä tekemällä saatiin aikaan jotain, joka palvelee ihmisiä vielä pitkään ja nostaa samalla koko alueen profiilia. Hanke osoitti, että yhdessä tekemällä kaikki on mahdollista, Laasala päättää.

Kari

KYLILLE LEADER- HANKKEET OVAT MAHDOLLISTANEET PALJON

Kylät ovat kehittäneet Leader-hankkeiden avustuksella toimintaansa ja esimerkiksi harrastusmahdollisuuksia monella tapaa. Esittelemme viisi kylää, joissa Leader-rahoituksen ja paikallisen aktiivisuuden ansiosta on saatu aikaan parempaa arkea.

→ ESIMERKKI AKTIIVISESTA KYLÄSTÄ

HAKOJÄRVI – LEADER-HANKKEILLA ELINVOIMAA JA YHTEISIÄ TILOJA

Hakojärvi on noin 500 asukkaan kylä Alavuden Töysässä. Kylälle omaleimaista on sen nuori ikärakenne ja aktiivinen ote yhteisten asioiden hoitamiseen. Kylän vahva yhteisöllisyys näkyy talkooperinteena, joka on ollut keskeisessä roolissa myös kylällä toteutuneissa Leader-hankkeissa. Kyläläiset ovatkin yhteistyössä kehittäneet elinympäristöään ja sen harrastusmahdollisuuksia Leader-hankkeilla jo useammalla ohjelmakaudella.

Hakojärven kyläyhdistys perustettiin vuonna 1979. Ensimmäisinä toimina kylällä järjestettiin katuvalotalkoot. Siitä lähtien kyläyhdistys on toiminut aktiivisesti. Muutamaa vuotta myöhemmin julkaistiin Hakojärven joululehti ja vuosittainen toimintakertomus, jotka ilmesivät yhä tänä päivänä. Hakojärvi sai kaikkien aikojen ensimmäisen Vuoden eteläpohjalainen kylä -tittelin vuonna 1996. Valinnan perusteena oli jo tuolloin jatkuva kylän kehittämistoiminta.

Monipuolisia kuntoilumahdollisuuksia ja paikka yhteisen ajan viettoon

Leader-hankkeilla on haluttu luoda kylälle erityisesti kuntoilumahdollisuuksia sekä paikkoja yhteisen ajan viettoon. Esimerkiksi Hakojärven kylätalon nuorisotilan yläkertaan on rakennettu kuntosali, jossa voi tehdä monipuolisen treenin. Sali on kyläläisten ahkerassa käytössä.

– Salilta löytyy esimerkiksi kuntopyöriä, juoksumatto, soutulaite, painnonostopenkki ja jalkaprässi. Viikoittain kokoonnutaan myös yhteiselle pelivuorolle kyläläisten kesken, Hakojärven koulunjohtaja ja kyläaktiivi **Ari Hakola** kertoo.

Iso ponnistus oli myös jääkiekkokaukalon siirto ja kunnostus. Pohjalla oleva asfaltti oli routunut ja kaukaloa jouduttiin siirtämään neljän traktorin ja kurottajan voimin kahdeksan metrin matkan, jotta saatiin jälleen tasainen jää luistelijoille. Onneksi kylältä löytyi tarvittavat traktorit, siirto onnistui ja kaukalo pysyi ehjänä. Samalla kaukaloon asetettiin päätyverkot. Luistelukausi on Hakojärvellä hyvän kaukalon ja Arin aktiivisuuden ansiosta verrattain pitkä.

– Siitä olen ylpeä, että tämä kaukalo on ollut koko 2000-luvun Alavudella ensimmäisenä jäädytettynä.

Kuntoportaavat ja kota

Myös kylätalon pihapiirissä kuntoilumahdollisuuksia on kehitetty monella tapaa. Kylätalon kuntoportaavat on toteutettu kokonaan talkootyönä. Ajanottolaitteella voi seurata omaa kehittymistä ja vaikka kisata nopeimman nousijan tittelistä. Portaavat ja ympäristö on hyvin valaistu. Myös Supernova löytyy pihapiiristä. Suuri, pyörivä rengas kehittää tasapainon lisäksi käsien, jalkojen ja keskivartalon voimaa.

Lähimaastoon on hankerahoituksella rakennettu myös yleisessä käytössä oleva viihtyisä kota, joka on myöhemmin nimetty Hakotaksi. Hakota on niin ikään pitkälti talkoovoimien tulos, kuten myös lähellä sijaitsevat puuliiteri, ulkokuusi ja matonpesukatos.

Nuorten oma tila

Kyläyhdistys on tehnyt vanhasta kylätalon viereisestä telekopista oman tilan nuorille.

– Kyläyhdistys osti telekopin ja teimme siitä nuorille oman paikan heidän toiveitaan kuunnellen. Tilan lämmitystä hoitamaan hankittiin ilmalämpöpumppu, tilaan asennettiin ikkuna ja seinustalle tehtiin terassi. Sisälle nuoret hankkivat Nuorisoleader-rahoituksella television ja PlayStationin.

Kylällä eletään muutosten aikaa, kun kyläkoulu lopettaa toimintansa keväällä 2025. Hakola on kiitollinen siitä, että kylällä riittää kiinnostusta yhteisten ajanviettopaikkojen kehittämiseen ja kylän viihtyisyyden parantamiseen. Tänä keväänä kylätalon katolle asennetaan ELY-keskuksen myöntämällä tuella aurinkopaneelit.

→ **1979**

- Hakojärven kyläyhdistys perustetaan, katuvalotalkoot.

→ **1983**

- Ensimmäinen joululehti ja toimintakertomus.

→ **1995**

- Kylätalo nykyiselle paikalle.

→ **1996**

- Ensimmäinen vuoden eteläpohjalainen kylä -titteli Hakojärvelle.

→ **1999**

- Matonpesupaikka.

→ **2004**

- Luttiaitta, kaupungin leikkikenttä ja kiinteistölle maalämpö.

→ **2008**

- Tekonurmi.

→ **2015**

- Kuntoilutila ja kuntosalilaitteet.

→ **2017**

- Kota, liiteri, wc ja kaukalon verkot uusitaan.

→ **2019**

- Kylälle kesäkioski.

→ **2021**

- Kuntoportaiden rakennus.

→ **2022**

- Uudistetaan nuorille omaksi tilaksi vanha sähkökeskus, Kömmeli.
- Matkaparkki-toiminta alkaa.

→ **2023**

- Kaukalon pohjan uusiminen.

→ **2024**

- Aurinkopaneelit.

KÖKKÄHENKEÄ KÄTKÄNJOELLA

Kätkänjoen kylätalo on lähemmäs 100-vuotias entinen kyläkoulu, joka lakkautettiin vuonna 2002. Kyläseura osti rakennuksen kaupungilta kyläläisten yhteiseen käyttöön. Siitä on vuosien aikana muotoutunut kylän sydän, monipuolinen kokoontumis- ja tilaisuuksien pitopaikka, jota kyläläiset ovat yhdessä kunnostaneet. Kyläläisten aktiivisuus ja kökkähenki on vahvaa, joka on huomioitu erityisesti vuonna 2021, kun Kätkänjoki valittiin vuoden eteläpohjalaiseksi kyläksi.

Vuonna 1949 Kätkänjoelle perustettiin maamiesseura. Seura rakensi kylälle viljankuivaajan, hankki maatalouskoneita ja järjesti maamiesiltoja. Vähitellen maamiesseurat ovat muuttuneet kyläseuroiksi. Myös Kätkänjoella kylätoimikunta ja maamiesseura yhdistyivät Kätkänjoen kyläseuraksi.

– Kätkänjoen kyläseura on toiminut aktiivisesti. Ensimmäisiä hankkeita oli 1985 pururadan tekeminen. Ensimmäisiä EU-hankkeita puolestaan tehtiin vuonna 1996, kun kyläseura kunnosti luontopolun ja hiihtoreitin Rantatöysän koululle ja teki Sarvijärvelle laavun. Siitä lähtien yhteiset parannus- ja kunnostustoimet niin ulko- kuin sisätiloissa ovat olleet oleellinen osa kyläyhteisön toimintaa, kyläseuran hallituksen varapuheenjohtaja **Antti Takala** kertoo.

Ympäristöstä ja harrastusmahdollisuuksista pidetty yhdessä huolta

Kätkänjoella on pitkä historia tukinuitossa, jonka kunniaksi kylälle hankittiin uittomiesten muistomerkki vuonna 1986. Ulkoilu- ja hiihtoreitti sekä laavu rakennettiin vuonna 1996 kyläkoulun ympäristöön. Kätkänjoen alueen lampien kuntoa haluttiin parantaa, joten niille tehtiin laaja hanke vuosien 2004–2009 aikana. Tuolloin lammet ruopattiin. 2011 kyläseura toteutti luontopolkuhankkeita, aloitti Salonjoen kunnostuksen, rakensi kaksi kotaa ja kalastuspaikan. Vuonna 2000 ulkoilukentälle tehtiin ratsastuskenttä, jolle hankittiin vuonna 2011 Nuorisoleader-rahoituksella estekalusteet.

Kylätalolla järjestetään erilaisia tapahtumia, joista tunnetuin on ympäri lähiseutua väkeä vetävä kesäteatteri.

– Vuonna 2006 toteutettiin ensimmäinen kesäteatteriesitys ja sitä varten yhdessä on vuosien varrella kehitetty teatterin olosuhteita isompiakin katsojamääriä tukevaksi. Hankerahoituksella hankittu defibrillaattori on lisännyt turvallisuuden tunnetta katsojamäärien kasvaessa. Näytöksiä on perinteisesti järjestetty juhannuksesta heinäkuun lopulle, Takala kertoo.

Lisäksi vuosien varrella on järjestetty esimerkiksi kerhoja ja yksityistilaisuuksia, pääsääntöisesti sukujuhlia. Kylätalolle on rakennettu myös kuntosal.

Energiatehokas kylätalo

Vuosien aikana kylätaloa on muutettu asteittain ympäristöystävälliseen suuntaan Leader-rahoitusta hyödyntäen. Vuonna 2004 öljylämmityksen rinnalle tuli edullisempi ja ympäristöystävällisempi pelletti. Vuonna 2010 luokkatiloja yhdistettiin, ikkunoita tiivistettiin ja tiloihin hankittiin ilmalämpöpumppuja. Ulkorakennuksen katolle asennettiin aurinkopaneelit vuonna 2016.

Vuonna 2020 kylätalo siirtyi maalämpöön. Pelletti- ja öljylämmitykseen käytetty kattila olisi pitänyt vaihtaa. Vaihdon sijaan päätettiin toteuttaa jo pitkään suunnitelmissa ollut siirtyminen maalämpöön. Samalla hankittiin lisää aurinkopaneeleita. Lämmitysmuodon vaihdon myötä talon energiatehokkuus parani entisestään ja lämmityskustannukset laskivat. Kokonaisuus aurinkopaneelien kanssa on erinomainen. Kuten kaikissa hankkeissa, myös maalämpöön siirtymisessä talkootyön merkitys oli keskeinen. Maalämpöputkia upotettiin maahan 900 metriä. Kyläläisten omilla traktoreilla putket saatiin peiteltyä haastavaan maastoon.

– Aurinkopaneelien käytöstä kylätalolla on erinomaiset kokemukset. Kesällä kylätalo on lähes kokonaan omavarainen paneelien ansiosta, Takala kertoo.

2023 kylätalo sai eheytyä, kun katto ja seinät maalattiin ja asennettiin lisää aurinkopaneeleita. Vuonna 2024 harrastusmahdollisuudet paranivat edelleen, kun kylälle saatiin frisbeegolfrata.

Sitkeys palkitaan

Esimerkkinä yhteishengestä ja pitkäjänteisyydestä Kätkänjoen kyläseuran aktiivit mainitsevat vuonna 2021 asfalttipäällysteen saaneen kylätien.

– Kylätien kunnostamisen tärkeyttä pidettiin esillä jo 70-luvulta alkaen, kun eduskuntaan tehtiin yhteensä 17 aloitetta. Lopulta päällyste saatiin yli 40 vuotta myöhemmin, vuonna 2021, Takala päättää.

1949

- Kätkänjoen maamiesseura perustetaan.

1985

- Pururata koulun ympäristöön.

1986

- Kylälle hankitaan uittomiesten muistomerkki.

1996

- Pururata Rantatöysän koululle.
- Sarvijärvelle laavu.

2000

- Kylätalon ympäristöön rakennetaan jääkiekkokaukalo ja ratsastuskenttä.

2002

- Kyläkoulun toiminta loppuu, kyläseura ostaa koulun.

2004

- Kylätalon lämmitysmuodoksi pellettilämmitys.

2004–2009

- Kätkänjoen lampien (Hangasrimpi, Korttesrimpi ja Perälampi) kunnostus ja ruoppaus.

2006

- Kätkänjoen kesäteatteri perustetaan.

2010

- Kylätalon luokkatilojen yhdistäminen, ikkunoiden tiivistäminen ja ilmalämpöpumput.

2011

- Luontopolkuja kylälle.
- Salonjoen kunnostus ja kalastuspaikka.
- Kaksi kotaa kylälle.
- Estepuomit ratsastuskentälle.

2013

- Kuntosalilaitteita kylätalolle.

2014

- Pihasaunan korjaus.

2016

- Aurinkopaneelit kylätalon katolle.

2018

- Defibrillaattori kylätalolle.

2020

- Kylätalo siirtyy pellettilämmityksestä maalämpöön.

2021

- Kylätien kunnostus ja asfaltointi.
- Vuoden eteläpohjalaisen kylän titteli.

2023

- Lisää aurinkopaneeleita kylätalolle.
- Kylätaloa maalataan.

2024

- Frisbeegolfrata kylälle.

→ ESIMERKKI AKTIIVISESTA KYLÄSTÄ

RUONAN RINKIRANNASSA VIIHDYTÄÄN

Kuortaneella Ruonan kylässä on Leader-rahoituksen ja talkootyön voimin toteutettu niin kehittämis- kuin investointihankkeita. Kylän keskuspaikkana toimii Rinkiranta, kylätalosta ja saunarakennuksesta koostuva kokonaisuus. Rinkiranta tarjoaa mahdollisuuden tilaisuuksien järjestämiseen, kokoontumiseen, avantouintiin ja jopa vierailuun Suomen sodan opastuskeskuksessa.

Kylätoiminta alkoi Ruonalla vuonna 1978. 20 vuotta myöhemmin Ruonan Rinki ry rekisteröitiin yhdistykseksi. Vanhan purkutuomion saaneen kyläkoulun remontti kylätalo Rinkirannaksi käynnistettiin vaiheittain heti, kun hankerahoitukset alkoivat Etelä-Pohjanmaalla.

– Ruonan kylän yhteinen kokoontumispaikka on 1900-luvun alkuvuosina rakennettu vanha kyläkoulu, joka kunnan omistuksessa oli ehtinyt saada purkutuomion tarpeettomana. Ruonan kyläyhdistys vuokrasi tontin kunnalta ja osti rakennuksen, joka kunnostettiin EU-varojen avulla toimivaksi kokonaisuudeksi, Ruonan ringissä mm. puheenjohtajana toiminut **Riitta Koskinen** kertoo.

2000-luku oli aktiivisinta aikaa kylän kehittämisessä; erityisesti vuosi 2002, kun käynnissä oli peräti kuusi hanketta. Kylätalon yläkertaan tehtiin esimerkiksi Tietotupa, jossa oli tietokoneita kyläläisten käyttöön. Lisäksi tiloilla järjestettiin ATK-kursseja. Aktiivinen kylätoiminta huomattiin laajalti ja Ruona valittiin vuonna 2008 vuoden eteläpohjalaiseksi kyläksi.

Kyläyhdistys on toteuttanut myös kehittämishankkeita

Ruonan kylä on Suomen sodan taistelualuetta ja aihe näkyykin monella tavalla kylällä ja myös kyläyhdistyksen toteuttamissa kehittämishankkeissa. Kyläyhdistyksen toteuttama Ruona 1808 -kehittämishanke toteutettiin vuonna 2008, kun Suomen sodasta oli kulunut 200 vuotta. Hanke huipentui tapahtumaviikonloppuun, jonka aikana Ruonalla järjestettiin Suomen sodan taistelualueella useita erilaisia aiheeseen liittyviä tapahtumia.

Kyläyhdistys on toteuttanut myös Ruona Remonttiin -kehittämishankkeen, jonka avulla on kerätty kyläläisten ideoita ja toiveita tulevan toiminnan suhteen.

Tiloja eri tarpeisiin

Nykyään Rinkiranta toimii monipuolisena kokoontumis- ja tapahtumapaikkana. Kylätalosta löytyy tiloja erilaisiin tarpeisiin. Kahvila Kamenskia vuokrataan kokous- ja juhlatilaksi ja Isossa salissa järjestetään esimerkiksi karaokeiltoja. Molempia tiloja on kohennettu ja luotu lisää käyttömahdollisuuksia Leader-rahoituksella: tiloja on kunnostettu sekä hankittu välineitä ja kalusteita. Talossa on myös Suomen sodan opastuskeskus, joka on toteutettu vuonna 2004 hankkeen turvin. Opastuskeskuksen esittelyt hoidetaan talkoovoimin tilauksesta.

Lisäksi talon yläkerrassa on tiloja, jotka ovat vuosien saatossa olleet moninaisessa käytössä. Talonmiehen asunnoksi alun perin rakennettu tila on toiminut esimerkiksi ryhmäperhepäiväkotina. Pihapiirissä on myös saunarakennus, joka on ahkerassa käytössä varsinkin avantouintikaudella, jolloin kyläyhdistyksen toimesta lämpenee viikoittain avantosauna.

Avantouintimahdollisuuden ohella Rinkirannan sijainti Kuortaneen järven rannassa tarjoaa muitakin vapaa-ajan mahdollisuuksia. Kyläyhdistys on hankkinut Leader-rahoituksella esimerkiksi kanootteja, joita kaikki halukkaat saavat käyttää veloituksetta. Pihapiirissä on myös matonpesupaikka kaikkien käytettävissä.

2020-luvulla kylätaloa ja rantasaunaa on kunnostettu ja pihalle on hankittu huvimaja. Kylätalolle on asennettu myös aurinkopaneelit. Lisäksi kylälle on avattu matkaparkki karavaanareille. Kyläläiset kokoontuvat aktiivisesti paitsi avantouintin, myös bingon merkeissä. Myös erilaisia kursseja ja karaokeiltoja järjestetään.

– Kylän näin monipuolinen kehittäminen ja tilojen kuntoon saattaminen ei olisi mitenkään ollut mahdollista ilman hankerahoitusta. Vaikka aktiivista väkeä kylältä löytyykin, ilman tiloja ja välineitä tapahtumatkaan eivät olisi nykyisen kaltaisia, Koskinen päättää.

1978

- Kylätoiminta alkaa.

1998

- Ruonan Rinki ry rekisteröidään yhdistykseksi.

2000-luku

- Useita kehittämis- ja investointihankkeita.

2004

- Tietotupa, Suomen Sodan opastuskeskus ja Kahvila Kamenski aloittavat toimintansa kylätalolla.
- Ruonalla juhliitaan Kuusiokuntien Seutuverkon avajaisia.

2008

- Ruona valitaan vuoden eteläpohjalaiseksi kyläksi.
- Suomen sodan 200-vuotisjuhlallisuuksien.

2013

- Avantouinti-mahdollisuus kylätalon ympäristöön.

2020

- Kylätaloa ja rantasaunaa kunnostetaan.
- Pihalle hankitaan huvimaja.

2024

- Matkaparkki karavaanareille.
- Kylätalolle aurinkopaneelit.

ALASTAIPALE KEHITTYY YHTEISÖN VOIMIN

Hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitsevassa Alastaipaleen kylässä toimii aktiivinen kyläyhteisö, jonka yhteinen kokoontumispaikka on entinen koulurakennus. Kylällä on hyvät harrastusmahdollisuudet, esimerkiksi vuonna 2022 valmistunut frisbeegolfrata.

→ 1980- ja 1990-luku

- Kylätoimikunta perustetaan.
- Kylätori toimii.
- Kylälle pururata, jääkiekkokaukalo ja katuvalot.
- Maamiesseuran hiihtokisat ja pilkkikilpailut keräävät väkeä.

→ 2000-luku

- Kyläseura perustetaan.
- Kylän joki kunnostetaan.
- Kylätalon kiinteistöjen lämmitysmuoto vaihdetaan hakelämmitykseen.
- Kylälle laajakaista.
- Kyläseuran kyläkirjojen julkaisu alkaa.

→ 2010

- Kodan rakentaminen.

→ 2022

- Alastaipaleelle frisbeegolfrata.
- Kylätalolle keittiöremontti ja kuntosali.

→ 2023

- Kylätalolle valokuitu.

→ 2024-

- Mukana Tulevaisuuden kylät 2.0 -hankkeessa.

Alastaipaleen kylätoimikunta perustettiin vuonna 1986. 2000-luvun alussa kylätoimikunta yhdistyi maamiesseuran kanssa, jolloin myös kyläseura perustettiin. Vuosien varrella kylälle on rakennettu kilometrin mittainen valaistu pururata ja jääkiekkokaukalo. Lisäksi on asennettu katuvalot. Alueelle on vedetty kaupungin sähkö ja kylätalon lämmitysmuoto on vaihdettu hakelämmitykseen.

2000-luvun alussa kylälle saatiin valokuitu ja kylää halkova Pakarinjoki kunnostettiin. Perhokalastajat viihtyvät Pakarinjoella, jonne on istutettu lohta ja taimenta. Peränteen Metsästys- ja Ampumaseuralla on Torakkakankaalla huippuluokan ampumarata ja metsästysmaja. Kyläseura on aktiivisesti osallistunut alueen reitistöjen kunnostamiseen.

Kylätaloa vuokrataan esimerkiksi juhlayhteyksiin. Keittiötilat on viime vuosina remontoitu tilaisuuksien valmistelua ajatellen. Kylätalosta löytyy myös kuntosali ja pieni liikuntasali, kokoustila ja kuudentatila kangaspuilla. Sydäniskuri tuo turvallisuutta. Kylätalolla on myös valokuituliittymä.

Yhteistä tekemistä

Kylällä on yhdessä järjestetty monenlaisia tapahtumia ja toimintoja. Aiemmin järjestettiin esimerkiksi pilkkikilpailuja ja hiihtokisoja. Koululaisten retkien hyväksi pidettiin myös taidehuutokauppoja. Kylätalolla järjestetään myös pikkujouluja ja konsertteja. Kyläavustajatoimintaa on saatavilla esimerkiksi kaupassakäynteihin ja siivouksiin. Vuosittainen pääsiäiskokkotapahtuma kerää väkeä kauempaakin. Alkuvaiheessa pääsiäiskokko järjestettiin vain Alastaipaleella, nykyään tapahtuma toimii kokkoralli-periaatteella kolmen kylän välillä. Yhteistyö lähikylien välillä on muutenkin tiivistä.

Viime vuosina Kuudesta ry:n toiminta-alueelle on rakennettu useita frisbeegolf-ratoja, joista yksi sijaitsee Alastaipaleen kylässä. Vuonna 2022 valmistunut frisbeegolf-rata rakennettiin talkoovoimin Alastaipaleen kyläseuran toimesta. Yhdeksänvyläisen radan avajaisiin osallistui lähes sata ihmistä. Rata on tuonut kylälle lisää aktiivisuutta, ja niin paikalliset kuin ulkopuolisetkin harrastajat ovat löytäneet sen. Kyläseura järjestää säännöllisesti sunnuntaiheittelyitä, joissa pääpaino on yhdessäolossa ja leikkimielisessä kisailussa. Myös kyläpyöräilyjä järjestetään säännöllisesti.

Kehitystyö jatkuu

Alastaipaleen Kyläseura ry osallistuu parhaillaan Tulevaisuuden Kylä 2.0 -hankkeeseen, jossa asiantuntija-apua hyödyntäen kylän toimintaa kehitetään ja suunnitellaan toimenpiteitä jatkoon. Alastaipaleella suunnitellaan kylätalon varustustuksen modernisointia ja talon remontointia esteettömäksi.

→ ESIMERKKI AKTIIVISESTA KYLÄSTÄ

ALASEN RANTA – LAASALAN KYLÄYHTEISÖN KESKUS SOINISSA

Laasalan kyläseura on toiminut vuosien ajan aktiivisesti kyläyhteisön ja kylän puitteiden kehittämiseksi. Kyläseurassa on syntynyt vankka talkootyöperinne ja kyläläiset ovat osallistuneet innokkaasti yhteisiin hankkeisiin.

Laasalankylän pienviljelijäyhdistys r.y. perustettiin ja rekisteröitiin 3. marraskuuta 1951. Vuonna 1989 yhdistettiin Laasalan kylän pienviljelijäyhdistys, maamiesseura ja kylätoimikunta. Vuonna 1991 uuden organisaation nimeksi tuli Laasalan kyläseura, joka jatkoi kyläyhteisön toimintaa.

– Laasalan kylän sijainti ison tien varrella tuo sen helposti saavutettavaksi niin paikallisille kuin matkailijoille. Kylässä on noin 90 kotitaloutta, joista osa toimii vapaa-ajan asuntoina. Alasen uimaranta ja sen ympäristön palvelut ovat houkutelleet kävijöitä myös naapurikunnista, kyläaktiivi **Maria Leppälä** kertoo.

Alasen rannan kehittäminen

Alasen ranta on ollut merkittävä kokoontumispaikka ja virkistysalue kyläläisille jo vuosikymmenten ajan. Rannan aktiviteettien kehittämisen ja kunnostuksen käynnisti aikanaan Laasalan metsästysseuran ylläpitämä luvanvarainen lohikalastus. Metsästysseura rakensi rantaan laavun, kodan ja uimakopit. Metsästysseuran hankkeisiin lukeutuu myös metsästysmajan, lahtivajan ja kodan rakentaminen.

Alasen ranta tunnetaan laajalti puhtaasta uimavedestä. Rantaa on kehitetty edelleen talkootyöllä sekä hankerahoituksella. Vuonna 2018 alueelle valmistui komea saunamökki, joka rakennettiin Kuudesta ry:n Aktiivisuutta kyliin -teemahankkeen rahoituksen tukena. Rantasaua lisäsi huomattavasti alueen houkuttelevuutta ja käyttömahdollisuuksia.

Seuraavat hankkeet sisälsivät muun muassa esteettömän laiturin ja uima-aitojen rakentamisen, kotakeittön uusimisen, harrastusvälineiden hankkimisen, saunamökin varustelun ränneillä ja lumiesteillä

sekä rakennusten maalaus- ja kunnostustöitä. Lisäksi alueelle vedettiin sähköt, joka mahdollisti rannan ympärivuotisen käytön. Vedenkierrätysjärjestelmä tehtiin avantouintia varten.

Tänä päivänä lammella voi kalastaa vapaasti jokamiehenoikeuksin. Kunta vastaa yleisen uimarannan ylläpidosta yhteistyössä kylän väen kanssa.

– Rannassa on paljon saatu Leader-tukien avulla aikaan. Omarahoitusosuudet on katettu pitkälti talokoovoimin. Yhdessä tekemällä ja jokaisen osaamista hyödyntämällä saadaan paljon aikaiseksi, kun vaan tahtotilaa piisaa, Maria Leppälä kertoo.

Yhteisöllisyyttä ja aktiivisuutta

Kyläyhteisön tavoitteena on luoda kaikille avoin ja viihtyisä ympäristö, joka tukee aktiivista elämäntapaa ja yhteisöllisyyttä. Esimerkiksi rannassa järjestetyt monipuoliset tapahtumat, talkoot ja muut yhteiset toiminnot ovat vahvistaneet yhteenkuuluvuuden tunnetta ja pitäneet kylän elinvoimaisena. Taloudellisesti kyläseura on vakaalla pohjalla ja aktiivinen varainhankinta tukee kylän kehittämistä.

Laasala on parhaillaan mukana Etelä-Pohjanmaan Leader-ryhmien Tulevaisuuden kylät -hankkeessa. Hankkeessa rakennetaan yhdessä pilottikylien kanssa suunnitelmia ja malleja, jotka tukevat kylien ja kuntien kehittymistä, edistävät yhteisöllisyyttä, energiaomavaraisuutta, digitaalisten palveluiden saatavuutta sekä kylän vahvaa ja houkuttelevaa imagoa.

Tulevaisuudessa kyläseura jatkaa aktiivista työtään, jotta Laasalan kylä pysyy vireänä ja houkuttelevana paikkana niin asukkaille kuin vierailijoillekin.

1951

- Laasalankylän pienviljelijäyhdistys r.y. rekisteröidään.

1964

- Laasalan metsästysseura perustetaan.

1970-luku

- Lavatanssit Rantamajan alueella.

1989

- Laasalankylän pienviljelijäyhdistys, maamiesseura ja kylätoimikunta yhdistyvät.
- Katuvalot kylälle.

1990-luku

- Yhdistyksen nimi muutetaan Laasalan kyläseuraksi.
- Kalastuslaiturit ja venevalkama Alasen rantaan.
- Alasen uimarannan kunnostus, uimakoppien ja kodan rakentaminen.
- Metsästysseuran ylläpitämään lohikalastusta Alasella 2010 saakka.

2000-luku

- Kyläseuran kesäkioskitoiminta rannassa.
- Soppatykki kylälle.
- Laasalan Metsästysseura rakentaa metsästysmajan, lahtivajan ja kodan ulkorakennuksineen.

2018

- Saunarakennus Alasen rantaan.
- Kesäsoinilaisten ilta ja tanssit.
- Rantamajan muistelot Soinin 150-juhlavuonna.

2020

- Alasen rannan kunnostaminen ja kehittäminen.

2021

- Laasalan kylätoiminta täyttää 70 vuotta, kylän yhteiset juhlat.

2022

- Frisbeegolfrata kylälle.
- Sähköistys Alasen rantaan.

2024-

- Uimahyppylautta rantaan.

PUITTEITA LUONNOSSA LIIKKUMISEEN

Leader-rahoitteisilla hankkeilla on toteutettu puitteita laadukkaaseen liikkumiseen ja vapaa-ajanviettoon luonnossa. Esimerkiksi luontopolkuja on kunnostettu ja on rakennettu kotia ja laavuja. Lisäksi alueelle on saatu esimerkiksi ulkokuntosaleja ja frisbeegolfratoja. Myös uimarantojen viihtyvyyttä ja toimivuutta on lisätty esimerkiksi laitureita rakentamalla ja metsästysmajoja on kunnostettu.

Ulkoilureittejä ja luontopolkuja

Kuortaneen Kortesmässä sijaitsee Leader-rahoitteinen kolmen kilometrin mittainen ulkoilureitti. Aiemmin Kuortaneella toteutetussa Keskustaajaman kehittämissankkeen työpajoissa nousi esille toive keskusta-alueen ulkoilureitistä. Kortesmäen ulkoilureitistä kehiteltiin oma hanke, jonka toteuttamiseen haluttiin alueen asukkaatkin mukaan. Asukkaita osallistettiin reitin toteutukseen niin yhteisten suunnittelutalaisuuksien kuin talkootöidenkin merkeissä.

Reitin toteutus eteni vaiheittain. Ensimmäisenä karotettiin eri vaihtoehdot niin, että mahdollisimman paljon jo olemassa olevia polkuja ja uria saataisiin hyödynnettyä. Tämän jälkeen aloitettiin pohjatöiden teko. Lopuksi hiottiin kuntoon reitin varrelle sijoitetut taukopaikat, teiden ylityspaikat sekä infotaulut ja muut opasteet. Nyt Kortesmäen asukkaiden yhteinen toive on käynyt toteen ja asuntoaluetta kiertää verrattain pitkä, esteetön ulkoilureitti.

Alavuden Tuurissa sijaitsee niin ikään esteetön Leader-rahoitteinen Teeren kieppi -luontoreitti. Töysän Yrittäjät ry:n toteuttamalla hankkeella toteutettu luontopolku palvelee niin paikallisia kuin matkailijoita. Tuuri Resortsin lähimaastosta lähtevä reitti on noin kolmen kilometrin mittainen. Reitin esteetön osuus on kaksi kilometriä. Metsäkanalintujen elämään perehdyttävä Tarmo Teeren tarina ja reitin varrelta löytyvät geokätköt tuovat tekemistä matkan varrelle. Kaunis ja persoonallinen laavu tarjoaa mahdollisuuden levähtämiseen.

Lihaskuntoa järven rannalla ja frisbeegolfratoja

Soinin Kukonkylän Tillikkaranta sijaitsee ohikulkijoiakin ajatellen hyvällä paikalla. Kesällä ranta on uima-reiden ja auringonpalvojien suosiossa ja kesäkioskikin palvelee. Vuonna 2022 Kukonkylän aktiivinen kyläyhdistys toteutti investointihankkeen, jolla rantaan hankittiin ulkokuntosalilaitteet ja valaistus sekä uusi laiturei ja leikkimökki lapsille. Hanke sai alkunsa Soinin kunnan ideakilpailusta ja kyläyhdistys tarttui heti tuumasta toimeen. Jo aiemmin kyläyhdistys on kehittänyt kylän kokoontumispaikkana toimivaa, kirkasvetisen lammen ranta-aluetta.

Frisbeegolfin suosio on kasvanut hurjasti ja erityisesti Ähtärissä ratoja on rakennettu useita. Ähtäris-sä Tuomarniemeen, Alastaipaleelle, Honkiniemeen ja Mustikkavuorelle on avattu Leader-rahoituksella toteutettuja ratoja. Erityisen ilahduttavaa on, että nuoret ovat innostuneet lajista; Ähtärin lukiosta löytyy jopa frisbeegolflinja. Frisbeegolf myös kerää väkeä säännöllisesti yhteen erilaisten kisailujen merkeissä. Kaikille sopiva laji tarjoaa liikunnan riemua ja luonnossa liikkumista matalalla kynnyksellä.

GYMPARK

Viktställa

Förbrukningsanvisning

Användningen av denna utrustning är begränsad till personer som har en vikt på mellan 50 och 100 kg. Användningen av denna utrustning är inte tillåten för personer som har en vikt på över 100 kg. Användningen av denna utrustning är inte tillåten för personer som har en vikt på under 50 kg.

Övertalla

Övertallig användning

Övertalliga personer bör använda denna utrustning med försiktighet. Övertalliga personer bör inte använda denna utrustning om de inte känner sig bekväma. Övertalliga personer bör inte använda denna utrustning om de inte har tillräckligt med styrka.

* En annan person ska övervakas när användningen av utrustningen.

Monteringsanvisning
E-montage anvisning
För: +46 8 445 0000
Tel: +46 8 445 0000

LISTAUS KUUDESTAAN RY:N RAHOITTAMISTA YLEISHYÖDYLLISISTÄ INVESTOINTIHANKKEISTA

Tässä hankelistauksessa esitellään kaikki Kuudesta ry:n rahoittamat yleishyödylliset investointihankkeet vuodesta 2000 tähän päivään ohjelmakausittain.

VUODET 2000–2007

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Lions Club Lehtimäki ry	Turvallinen liikuntaympäristö	53 345	65
Töysän Nuorisoseura r.y.	Skeittirata -hanke	3 150	65
Suomenselän Moottorikelkkailijat ry	Suomenselän Moottorikelkkauraston perusparannusprojekti	122 417	65
Peränteen Kyläseura ry	Runkoreitti Salonkylästä Alastaipaleelle	24 440	65
Ähtärin Golf ry	Moksunniemen kehittämishanke	75 000	65
Suomenselän Karting ry	Kilpailutoiminnan kehittämishanke	66 750	65
		Yht. 345 102	

VUODET 2007–2013

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Rannankylän kyläyhdistys ry	Rannankylän investointihanke	48 300	70
Ähtärin Eräveikot ry	Kellomäen peruskorjaus	52 633	60
Kuudesta ry	Kylien kohteet kuntoon, koordinointi	26 000	100
Kuudesta ry	Kylien kohteet kuntoon	116 218	70
Kuudesta ry	Harrastuksista virtaa, koordinointi	18 000	100
Kuudesta ry	Harrastuksista virtaa, investoinnit yhteensä	104 762	70
Ähtärin Valpas ry	Urheilutalo monipuolisempaan käyttöön, investointi	22 876	65
Pirkanpohjasäätiö sr	Pirkanpohjan Sinisen talon peruskorjausvaihe 2, investointi	29 800	65
Miekkajärvisseura ry	Investointihanke	10 000	65
Ähtärin Golf ry	Lähipelialue	29 997	65
Suomenselän Moottorikelkkailijat ry	Latukone	30 000	65
Niinimaan kalastusseura ry	Vesikasvillisuuden niitto	23 224	65
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö sr	Kuortaneen luontopolku	30 000	50
Kuudesta ry	Harrastuksista virtaa koordinointi	49 000	100
Kuudesta ry	Harrastuksista virtaa, pienet investoinnit yhteensä	119 038	65
Kuudesta ry	Yhteinen ympäristömme, koordinointi	6 238	100
Kuudesta ry	Yhteinen ympäristömme, pienet investoinnit yhteensä	28 500	65

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kuortaneen Lions Club ry	Kuismankartanon hyvinvointikota	18 100	65
Saurun maa- ja kotitalousseura ry	Lauttosen uimaranta/virkistysalueen kehittäminen	28 030	65
Ähtäri-Seura ry	Ähtärin kotiseutuarkiston toimitila	20 000	65
Kukonkylän osakaskunta	Korpisenjärven vesikasvillisuuden niitto	15 000	65
Erityiskansanopiston kannatusyhdistys ry	Turvallisuutta ratsukoille ja ratsastajille	20 000	65
		Yht. 845 716	

VUODET 2014–2020

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Myllymäen Kyläseura ry	Myllymäen kylätalon kunnostamishanke	31 275	60
Sydänmaan Metsästysseura ry	Sydänmaan metsästysseuran metsästysmajan peruskorjaus ja laajennus	65 814	60
Töysän Metsästysseura r.y.	Laativaja	38 990	60
Myllymäen Kyläseura ry	Rakennushanke	66 000	60
Ähtärin Kiekko-Haukat ry	Ähtärin jäähallin katsomon vahvistaminen ja kuivaushuoneiden rakentaminen	82 232	60
Ähtärin Urheilijat ÄhtU ry	Mustikkavuoren frisbeegolfpuisto	23 060	60
Vehun maa- ja kotitalousseura ry	Varastotila ja pysäköintialue	68 775	60
Töysän Nuorisoseura ry	Nuorisoseurantaloon kattooremontti	15 895	75
Alavuden asemanseudun kyläyhdistys ry	Kylätalo Konttuuri kuntoon	14 008	75
Nuoramon metsästysseura r.y.	Niemisveden koulun lämmitysjärjestelmän uusiminen	16 335	75
Ruonan Rinki ry	Kylätalon energiansäästöhanke	8 600	75
Tuurin Salonkylän kyläyhdistys ry	Kaisla-leikkurin hankinta	16 000	75
Kätkänjoen Kyläseura ry	Energia- ja korjaushanke	19 950	75
Soinin Ystävänapu ry	Soinin Ystävänapu ry:n investointihanke	6 585	75
Hakojärven Kyläyhdistys ry	Hakojärven harrastapaikkojen korjaus- ja kehittämishanke	15 802	75
Alavuden Ilmailukerho ry	Moottorin uusinta	74 983	60
Pollarin metsästysseura ry	Porakaivo	8 660	75
Kuortaneen kalastusseura r.y.	Honkisaaren leiri- ja taukopaikkahanke	18 000	75
Alavuden Ilmailukerho ry	Oppilaslaskuvarjojen uusinta	29 949	75
Tohniin Kyläseura ry	Toimitilan hankinta	25 150	60
Ähtärin eteläinen osakaskunta	Myllypuron ja Haapajoen kunnostus	14 800	75
Alavuden Saarijärven Järvitoimikunta	Alavuden Saarijärven kunnostuksen jatkohanke	70 000	60
Soinin Sisu r.y.	Valot KUNTOON -hanke	70 000	60
Alastaipaleen Kyläseura ry	Elävää kylätoimintaa Alastaipaleelle	14 586	75
Hautakylän kyläyhdistys ry	Terassihanke	19 985	75

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kukonkylän Kyläyhdistys ry	Tillikkaranta	20 000	75
Rastiketut ry	Kuntosuunnistuksen kehittäminen	9 762	75
Kontiaisten Kyläyhdistys ry	Katetun terassin muutos kahviotiloiksi	19 787	75
Kuortaneen Kunto ry	KuKun harrastetoiminnan kehittäminen	17 019	75
Kyläpääskyt ry	Talo Puuhi	70 000	60
Sapsalammin Kyläyhdistys SAPKY ry	Siikinniemi 2016	20 000	75
Soinin Parviaisen kyläyhdistys ry	Soinin Hermanninpolun pitkospuu hanke	14 437	75
Kylätalo kolmiapila ry	Kylätalo Kolmiapilan energia- ja varastoinvestointi	18 272	75
Alavuden Eteläpään Maamiesseura r.y.	Palvelut paremmiksi	19 930	75
Kontiaisten kyläyhdistys ry	Uuden kahviotilan kalustaminen	20 000	75
Ähtärin Seudun Ampujat r.y.	Ilma-aseradan kehittäminen	12 635	75
Kuorasjärven-Pohjoispään-Kesämökki-Seura ry	Mökkiseurun tapahtumapaikka	18 459	75
Ähtärin Voilammen vesienhoitoyhdistys	Ähtärin Voilammen hoitokalastushanke	8 267	75
Soinin Yhtenäiskoulun vanhempainyhdistys	Pienpelikenttähanke	53 094	60
Ähtärin Urheilijat ÄhtU ry	Tuomarniemen frisbeegolfraita	17 108	65
Alavuden asemanseudun kyläyhdistys ry	Keittiö ja lämmitys kuntoon Konttuurilla	11 445	65
Sulkavankylän metsästysseura ry	Metsästysmajan peruskorjaus	22 060	65
Kätkänjoen Kyläseura ry	Kätkänjoen kylätalo maalämmölle	22 435	65
Ruonan Rinki ry	Rinkirannan kunnostaminen	17 564	65
Hautakylän Metsästysseura r.y.	Havulinna kunnostus	20 770	65
Laasalan kyläseura ry	Alasen rannan kehittämishanke	19 231	65
Suomenselän eläinharrastajat ry	Kalustohanke	33 891	65
Hakojärven Kyläyhdistys ry	Hakojärven valaistu kuntoporrashanke kylän toimintakeskukseen	19 701	65
Soinin Moottorikerho ry	Kelkkareittien parannushanke	22 000	64
Töysän Nuorisoseura ry	Nuorisoseuratalon keittiöremontti	20 625	65
Hautakylän Metsästysseura r.y.	Hautakylän Metsästysseura ry:n lahti-/monitoimivaja	42 000	62
Mäkikylän kyläseura ry	Kyläseuran kota	21 668	65
Ouran-Lintulan Metsästysseura r.y.	Riskun Majan kunnostus	8 273	65
Länsirantaaset ry	Laavuhanke	21 140	65
Ähtärin Pallo Haukat SBS ry	Ulkosalibandykentän rakentaminen	40 000	65
Ähtärin Urheilijat ÄhtU ry	Mustikkavuoren tekonurmi	23 000	65
Alavuden Ilmailukerho ry	Oppilaskaluston hankinta 2020	29 949	60
Ähtärin eteläinen osakaskunta	Halkoniemen laavu	9 538	60
Kukonkylän Kyläyhdistys ry	Ulkokuntosali ja sen valaistus sekä onkimislaituri	30 000	60
Suomenselän Koskikalastajat Ry	Niemisjoen kalastus- ja retkeilyreitit jatkokunnostus	29 446	60

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Töysän Yrittäjät ry	Teeren kieppi -luontopolku	43 456	60
Suomenselän eläinharrastajat ry	Koiraharrastajat / toiminnan kehittäminen	33 891	60
Suomenselän Moottorikelkkailijat r.y.	SuSeMk Kalustoinvestointi	28 874	60
		Yht. 1 745 161	

VUODET 2023–2024

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Keisarin Erä ry	Metsästysmajan sähköistäminen	20 603	65
Alastaipaleen Kyläseura ry	Frisbeegolfrata Alastaipaleelle	9 945	65
Suomenselän Samoilit r.y.	Kuuden tähden reitistö-Ähtäri	26 559	65
Ähtäriin Urheilijat ÄhtU ry	Honkiniemen frisbeegolfrata	27 777	64
Kuortaneen Latu ry	Kuortaneen pyöräilyreitistö	49 255	65
Kuudestaan ry	Turvallisuutta ja hyvinvointia kyliin	61 954	75
Kuortaneen kunta	Kortesmäen ulkoilureitin rakentaminen	38 470	65
Niinimaan kalastusseura ry	Hunnakko- ja Kuotesjärven liikuntaesteisten onkilaituri	33 474	65
		Yht. 268 038	

VUODET 2023–

HAKIJA	HANKE	KUSTANNUSARVIO €	TUKI %
Kuortaneen Urheiluopistosäätiö sr	Leikkikenttä ja ulkokuntosali	99 852	65
Suomenselän eläinharrastajat ry	Hanke eläinkuplan ulkopressun uusimiseksi ja käyttööminäisyyksien parantamiseksi	100 615	65
Kuortane Golf ry	Katoshanke	32 000	65
Etelä-Pohjanmaan Partiolaiset ry	Selkäsaaren turvallisuuden lisääminen	29 434	75
Kuninkaanjoen kyläyhdistys ry	Kuninkaanjoen kyläyhdistyksen grillikota	16 386	65
Salmen Kyläseura ry	Salmirannan päivittäminen 2020-luvulle	12 828	65
Sulkavankylän Urheilun Tuki r.y.	Urheilutalon salin lattian, lämmityksen ja poistumisteiden kunnostushanke	12 660	65
Soinin Parviaisen kyläyhdistys ry	liroonjärven uimarannan kehittämishanke	53 343	65
Kontiaisten Kyläyhdistys ry	Kylätalon energiahanke	5 598	65
Alastaipaleen Kyläseura ry	Turvallinen ja Älykäs Alastaipale	80 301	80
Suomenselän Moottorikelkkailijat r.y.	Työmoottorikelkan hankinta	17 250	65
Töysän Ylipään Nuorisoseura r.y.	Nuorisoseuran ajanmukaistaminen	23 772	80
Kylätalo kolmiapila ry	Kylätalo Kolmiapilan energiahanke	13 550	80
Alavuden Ilmailukerho ry	Koulutus- ja huoltotilojen perusparannus	65 000	40
Ähtäriin Seudun Ampujat r.y.	Mustikkavuoren pienoiskivääriradan kunnostaminen	57 050	65
Suomen Punainen Risti Ähtäriin osasto	Nuorisotoiminnan aloittaminen	3 378	65
		Yht. 623 017	

LEADER
Kuudestaan

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

